

Bestuursrapportage 2024-I

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
1 Inleiding	4
2 Financiële ontwikkelingen	6
3 Stand van zaken per programma	11
Programma 1 Inwoners en Bestuur	11
Programma 2 Economie en Werkgelegenheid	14
Programma 3 Veiligheid.....	17
Programma 4 Onderwijs en Jeugd.....	18
Programma 5 Bouwen, Wonen en Milieu.....	20
Programma 6 Inkomensondersteuning.....	27
Programma 7 Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer.....	28
Programma 8 Sport en Cultuur.....	31
Programma 9 Sociaal Domein	33
Programma 10 Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	42
4 Overige onderwerpen	47
Bijlage 1: Budgettair neutrale posten in BERAP	50
Bijlage 2: Ontwikkelingen per categorie.....	56
Bijlage 3: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging.....	60

1 Inleiding

1.1 Algemeen beeld

De Berap 2024-I is de eerste bestuursrapportage van dit jaar. Deze rapportage beschrijft de relevante ontwikkelingen binnen de tien beleidsprogramma's van de programmabegroting, zoals die zich hebben voorgedaan tijdens de verslagperiode t/m maart 2024. De rapportage gaat in op:

- budgettaire afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024;
- trends en ontwikkelingen welke ten grondslag liggen aan budgettaire afwijkingen;
- overige maatschappelijk relevante punten.

De totale omvang van de begroting 2024 van de gemeente Emmen is circa € 500 miljoen. De Berap 2024-I geeft een nadelig resultaat van -/- € 3.741.000. Het begrote resultaat 2024 is een bedrag van € 934.000. Het totaal aan afwijkingen is daarmee -/- € 4.674.000. In het resultaat Berap 2024-I is, conform begroot, een storting in de algemene reserve verwerkt van -/- € 6.466.000. Dit geeft een nuancering bij het negatieve resultaat van de Berap 2024-I. Zonder deze storting in de algemene reserve is het resultaat +/- € 2.725.000.

In hoofdstuk 2 wordt een nadere analyse van het resultaat Berap 2024-I gegeven met een vergelijking met de afwijkingen uit de Perspectiefbrief 2024. Bij de Perspectiefbrief 2024 was de rapporteringsgrens € 250.000. De in de Berap 2024-I gerapporteerde afwijkingen groter dan € 250.000 komen voor een groot deel overeen met de bij de Perspectiefbrief 2024 gemelde afwijkingen. Bij de Perspectiefbrief 2024 was een totaal aan afwijkingen van -/- € 2,5 miljoen verwerkt. Na het verschijnen van de Perspectiefbrief 2024 zijn er nog enkele ontwikkelingen groter dan € 250.000 geweest. Bijvoorbeeld het verschijnen van de Voorjaarsnota van Rijk, kosten applicatiemanagement en kosten aanpassing renteomslag.

In de Berap 2024-I worden nu ook afwijkingen kleiner dan € 250.000 verwerkt. De optelling van deze kleine posten is bij elkaar een negatief bedrag van -/- € 1,9 miljoen.

Het algemeen beeld is dat de prognose bij de Berap 2024-I met enige behoedzaamheid tot stand is gekomen. We hebben nadelen verwerkt die we zien aankomen en verwerken voordelen pas als ze zeker zijn. Bovendien zitten we nog aan het begin van het jaar waardoor er nog veel onzekerheid is. De ervaring leert ook dat Berap II positiever is dan Berap I. Tevens is rekening gehouden met een storting in de algemene reserve van € 6,4 miljoen.

1.2 Opbouw bestuursrapportage

Om een goed en volledig beeld te schetsen van financiële ontwikkelingen en de afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2024 is de bestuursrapportage als volgt opgebouwd:

Hoofdstuk 2 bevat de financiële ontwikkelingen op hoofdlijnen.

Hierin worden de begrote en geprognosticeerde baten en lasten per programma gepresenteerd, inclusief de afwijking.

Daarnaast is een overzicht te vinden van de afwijkingen (> € 250.000) ten opzichte van de Perspectiefbrief 2024 en het resulterend geraamd saldo gebaseerd op de rapportage tot en met de maand maart 2024. De grootste afwijkingen (> € 500.000) zijn daarbij toegelicht alsook de Nieuw beleidsvoorstellen met een start in 2024.

Hoofdstuk 3 bevat meer detailinformatie per programma. Hierin wordt per programma een toelichting gegeven op de relevante trends en ontwikkelingen en de bijbehorende budgettaire ontwikkelingen. De budgettaire afwijkingen binnen het programma worden op taakveld niveau in beeld gebracht, inclusief een begrotingsprognose ultimo 2024 en een toelichting op de belangrijkste incidentele en structurele afwijkingen, inclusief reservemutaties.

Met ingang van deze Berap-I 2024 is de doelenboom geen onderdeel van de eerste beleidsrapportage. Reden hiervoor is de dat de te behalen doelen over geheel 2024 gesteld worden en bij Berap-I de eerste drie maanden 'slechts' zijn verstreken. Over de doelen zal in Berap-II 2024 wel worden gerapporteerd per programma door middel van de bekende stoplicht rapportage.

Hoofdstuk 4 van deze bestuursrapportage bevat een additionele toelichting overige onderwerpen. De reserve 'calamiteitenfonds' wordt toegelicht inclusief een prognose van het verloop in 2024 en het verloop van beschikbaar gestelde kapitaallasten in een 'krediet exceptionele prijsstijgingen'.

In de bijlagen worden de budgettair neutrale wijzigingen verder toegelicht (Bijlage 1: Budgettair neutrale posten in BERAP) en volgt een nadere uitsplitsing van de afwijkingen per programma per aard van de wijziging; Nieuw beleid, Autonome ontwikkelingen, Gemeentefonds, kapitaallasten of mutaties kleiner dan €70.000 (bestaand beleid) (Bijlage 2: Ontwikkelingen per categorie)

Tenslotte bevat bijlage 3: Wijzigingen tot en met februari 2024 een overzicht van begrotingsaanpassingen die de aansluiting verzorgen tussen de primitieve begroting 2024 en begroting na wijzigingen. Het zogenaamde vertrekpunt van deze rapportage (Bijlage 3: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging).

2 Financiële ontwikkelingen

Op basis van de eerste bestuursrapportage tot en met maart 2024 op de taakvelden is onderstaande financiële analyse opgesteld. In dit overzicht worden de geprognosticeerde budgettaire afwijkingen per programma weergegeven. Het betreft de afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging.

Na het overzicht van de programma's en mutaties in reserves worden aanpassingen op de begroting vermeld vanaf € 250.000 waarbij vervolgens afwijkingen groter dan € 500.000 van een toelichting zijn voorzien. Deze toelichting blijkt overigens ook uit de analyse van de programma's.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Inwoners en Bestuur	1.794	1.794	2.049	-255
Economie en Werkgelegenheid	3.134	3.436	2.991	445
Veiligheid	64	64	239	-175
Onderwijs en Jeugd	5.178	5.178	6.034	-856
Bouwen, Wonen en Milieu	47.363	48.492	48.117	376
Inkomensondersteuning	53.428	55.777	55.743	34
Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer	5.579	5.579	6.179	-600
Sport en Cultuur	2.895	3.194	4.542	-1.348
Sociaal Domein	15.933	15.933	31.830	-15.897
Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	348.908	352.188	354.731	-2.543
Baten	484.277	491.635	512.455	-20.820
Inwoners en Bestuur	-9.668	-9.899	-10.604	705
Economie en Werkgelegenheid	-13.024	-13.991	-14.437	446
Veiligheid	-11.215	-11.215	-11.772	557
Onderwijs en Jeugd	-17.763	-17.900	-18.302	402
Bouwen, Wonen en Milieu	-56.483	-57.592	-61.141	3.549
Inkomensondersteuning	-68.918	-71.377	-73.573	2.196
Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer	-41.778	-41.909	-42.534	625
Sport en Cultuur	-23.193	-23.541	-25.692	2.151
Sociaal Domein	-180.047	-181.206	-194.068	12.862
Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen	-53.916	-56.862	-55.268	-1.594
Lasten	-476.006	-485.493	-507.392	21.898
Saldo van baten en lasten	8.272	6.142	5.063	1.078
Onttrekkingen aan reserves	5.359	5.981	13.660	-7.679
Stortingen in reserves	-11.189	-11.189	-22.463	11.275
Mutaties reserves	-5.830	-5.208	-8.804	3.596
Geraamd saldo	2.442	934	-3.741	4.674

De baten en de lasten per programma geven het bruto resultaat. Dat wil zeggen het resultaat zonder reserve mutaties. Reservemutaties zijn in bovenstaand overzicht afzonderlijk in beeld gebracht.

In onderstaande overzichten zijn achtereenvolgens afwijkingen groter dan € 250.000 op taakveld niveau weergegeven van zowel baten en lasten en ook van reservemutaties. De afwijkingen zijn voorzien van informatie vanuit de perspectiefbrief waardoor een goede vergelijking ontstaat van de eerste melding over 2024 en deze eerste bijstelling over 2024.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van wijzigingen op de 'begroting na wijziging' met onderverdeling naar autonome ontwikkelingen, gemeentefondsmutaties en kapitaallasten aanpassingen. Budgettaire neutrale wijzigingen zijn vermeld in bijlage 1.

Voor een gedetailleerde toelichting op de afwijkingen en aanpassingen per programma wordt verwezen naar hoofdstuk 3 "Stand van zaken per programma" waarin de budgettaire ontwikkelingen per programma op taakveldniveau nader zijn toegelicht.

Overzicht van afwijkingen groter dan € 250.000

<i>Bedragen x € 1.000 (V = Voordelig / N = Nadelig)</i>	Perspectiefbrief 2024	Berap-I 2024	V/N
Primitieve begroting		2.442	V
Wijzigingen t/m februari 2024		-1.508	N
Startbegroting Bestuursrapportage 2024-I		934	V
<i>Afwijkingen > € 250.000 of maatschappelijk relevant</i>			
> Aanpassing basisgegevens gemeentefonds	413	413	V
> Extra ruimte BTW Compensatiefonds	0	1.390	V
> Lager Accres op basis van CEP 2024	-740	-740	N
> Effect CAO-akkoord gemeenten en aanpassing stelpost lonen	-595	-595	N
> Herinrichting bestuurslaag, incl. raadszaal en trappenhuis - eenmalige middelen	-370	-370	N
> Herinrichting bestuurslaag, incl. raadszaal en trappenhuis - kapitaallasten	-30	-30	N
> Lagere kosten rente	1.000	1.000	V
> Structureel hogere opbrengst OZB	300	0	N
> Extra middelen ICT-apparatuur	-169	0	N
> Dekking uit bestaande middelen	169	0	N
> Applicatiemanagement	0	-400	N
> Verlaging renteomslag	0	-427	N
> Extra middelen software	-1.100	-1.100	N
> Hogere inkomsten/bijdragen software	500	500	V
> Hogere lasten informatiebeveiliging en privacy	-500	-115	N
> Hogere parkeeropbrengsten	600	600	V
> Hogere beheerskosten parkeervoorzieningen	-300	-300	N
> Hogere bijdrage RUD	-385	-393	N
> Hogere beheerskosten vastgoed	-800	-800	N
> Sloopkosten diverse objecten	0	-1.103	N
> Herstel sloten, duikers, oevers en onderhoudsmaatregelen	0	-500	N
> Ontwikkeling BUIG	308	308	V
> Beschermd wonen	PM	1.000	V
> Toename kosten VO (vrouwenopvang) en MO (maatschappelijke opvang)	-1.980	-1.239	N

> Dekking vanuit reserves/overige middelen	1.980	877	V
> Toename kosten hulpmiddelen	-857	-857	N
> Budgetopphoging n.a.v. prognose Jeugd in jaarrekening 2023	-1.885	-1.885	N
> Toename kosten gecertificeerde instellingen	-1.000	-1.000	N
> Dekking vanuit rijksmiddelen	240	240	V
> Bijstelling raming rijksbijdrage Regeling opvang ontheemden Oekraïne	12.700	12.700	V
> Bijstelling raming kosten Regeling opvang ontheemden Oekraïne	-1.600	-1.600	N
> Storting in reserve calamiteitenfonds surplus vanuit Regeling opv. onth. Oekraïne	-11.100	-11.100	N
Totaal afwijkingen vóór inzet stelpost lonen en prijzen	-5.201	-5.526	N
> Inzet central stelpost indexatie lonen/prijzen september circulaire 2023	2.780	2.780	V
> > overige afwijkingen < € 250.000 *	PM	-1.929	N
Afwijkingen Bestuursrapportage 2024-I	-2.421	-4.675	N
Geraamd Saldo		-3.741	N

Toelichting op afwijkingen in Berap-I groter dan € 500.000

(V = Voordelig / N= Nadelig)

Extra ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds € 1.390.000 (V)

Bij de voorjaarsnota 2024 is bekend gemaakt dat de ruimte onder het plafond BTW Compensatiefonds € 214 miljoen hoger is dan in de vorige circulaire. Deze extra ruimte mogen we structureel in onze begroting verwerken. Het gaat voor Emmen om een bedrag van € 1,39 miljoen aan extra ruimte voor de jaren tot en met 2026. Voor de jaren vanaf 2027 gaat het om € 1,49 miljoen. Er is al een bedrag van € 2,175 miljoen begroot voor de jaren 2024 tot en met 2026 en € 2,075 miljoen vanaf 2027.

Lager accres op basis van CEP 2024 € 740.000 (N)

Recent heeft het Centraal Plan Bureau (CPB) het Centraal Economisch Plan 2024 (CEP 2024) gepubliceerd. Op basis van het CEP 2024 weten we dat de indices voor de berekening van het accres gemeentefonds de komende jaren worden verlaagd. Dit zal worden verwerkt in de meicirculaire 2024. De bijstelling is macro gezien als volgt:

Voor de gemeente Emmen betekent dit globaal:

- 2024: -/- € 740.000
- 2025: -/- € 1.860.000
- 2026: -/- € 2.950.000
- 2027: -/- € 3.620.000
- 2028: -/- € 3.400.000

Effect CAO-akkoord gemeenten en aanpassing stelpost lonen € 595.000 (N)

Werkgevers en vakbonden hebben een onderhandelingsresultaat over de nieuwe cao's voor de gemeentelijke sector afgesloten. De looptijd is 15 maanden (1 januari 2024 t/m 31 maart 2025) met een loonafpraak van 4,75% per 1 januari 2024 en 1,25% per 1 oktober 2024. De CAO-stijging is doorgerekend ten opzichte van de huidige stelpost in onze begroting. Deze stelpost is ontoereikend om de cao-verhoging op te kunnen vangen. In 2024 verwachten we een nadeel van € 595.000 wat oploopt tot € 2.247.000 in 2028.

Lagere kosten rente € 1.000.000 (V)

Door de renteverhogingen die de Europese Centrale Bank heeft moeten doorvoeren als gevolg van de gestegen inflatie, is bij de Begroting 2024 de begrote rente verhoogd. Op dit moment lijkt de piek van renteverhogingen te zijn bereikt en spreekt men voorzichtig over mogelijke renteverlagingen. Daarnaast is er sprake van achterblijvende investeringen waardoor minder geldleningen benodigd zijn.

Extra middelen software € 1.100.000 (N) en doorberekening externe afnemers € 500.000 (V)

De afgelopen jaren is een tekort ontstaan op middelen voor software. Dit heeft te maken met het moeten overschakelen op duurdere licenties in verband met noodzakelijke verbeteringen van de beveiliging, (forse) prijsstijgingen en een stevige groei van het aantal licenties. Hiervan wordt +/- 45% doorbelast naar de externe afnemers dat leidt tot een voordeel aan de batenkant. Dit voordeel dient ter gedeeltelijke dekking van dit tekort.

Hogere parkeeropbrengsten parkeervoorzieningen € 600.000 (V) en beheerskosten € 300.000 (N)

Hogere opbrengst parkerenvoorzieningen en hogere beheerskosten voor het parkeren in de gemeente Emmen (zowel open als gesloten parkeren / achter de slagboom of in een garage parkeren) stijgen per jaar. De apparatuur voor het parkeren dient vervangen te worden maar de vaste lasten voor de beheerskosten nemen ook toe.

Hogere beheerskosten vastgoed € 800.000 (N)

Afgelopen jaren zijn er diverse objecten overgedragen richting team Vastgoed en Grondzaken. Nu is ook de financiële vertaling van de objecten in de begroting overgezet aangepast aan de werkelijkheid. Hierin zijn onder anderen ook energieprijsstijgingen en organisatiekosten vastgoed opgenomen.

Vastgoed objecten en sloopkosten € 1.103.000 (N)

In 2024 staan diverse objecten die overgedragen zijn vanuit diverse teams die op de nominatie staan gesloopt te worden.

Afgelopen jaren zijn er diverse objecten overgedragen richting team Vastgoed en Grondzaken. Nu is ook de financiële vertaling van de objecten in de begroting overgezet aangepast aan de werkelijkheid.

Herstel sloten, duiker, oevers en onderhoudsmaatregelen € 500.000 (N)

Door klimaatveranderingen is het noodzakelijk dat het beheer en onderhoud van de sloten en oevers naar een hoger niveau wordt gebracht. Dit doen wij door de sloten en oevers op te schonen om de wateroverlast weg te nemen en de waterafvoer te garanderen. Voorgesteld wordt om eerst een eenmalig opschoningsactie en daarna te integreren in het nog vast te stellen integraal beleidsplan voor beheer openbare ruimte.

Beschermde wonen € 1.000.000 (V)

Voor Berap-I 2024 is het advies om €1.000.000 vrij te laten vallen, omdat we nog geen volledig beeld hebben hoe dit jaar zal verlopen. Verdere overschotten kunnen dan bij Berap-II 2024 meegenomen worden. Voor de daaropvolgende jaren kan circa 1 miljoen per jaar vrijvallen.

MO/VO (maatschappelijke- en vrouwenopvang) € 1.239.000 (N) minus dekking reserves € 877.000 (V)

Uit de DUVO-MO worden verscheidene diensten gefinancierd ten behoeve van onze meest kwetsbare inwoners in Emmen en Drenthe. Tot en met 2023 kwamen wij uit met de begroting. Vanaf 2024 lukt dat niet meer, vooral door oplopende (forse) indexaties. De indexatie van de Rijksmiddelen wordt niet aan de DUVO-MO toegevoegd maar zit inbegrepen in het accres van het gemeentefonds van de Drentse gemeenten. De tekorten moeten gedekt worden uit een aanvulling op de ambulantiseringmiddelen, reserve MO/VO, en de indexatie bij andere gemeenten.

Toename kosten hulpmiddelen € 857.000 (N)

Hogere kosten voor hulpmiddelen door een stijging van het aantal aanvragen en hogere kosten van onderhoud.

Budgetophoging n.a.v. prognose Jeugd in jaarrekening 2023 € 1.885.000 (N)

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

Toename kosten gecertificeerde instellingen € 1.000.000 (N) incl. dekking Rijksmiddelen € 240.000 (V)

Door een afspraak op landelijk niveau zullen de tarieven voor de drie in Drenthe werkende GI's in 2024 fors stijgen met gemiddeld ongeveer 26,5%. Het landelijke tarief is per 1 januari 2024 van kracht. Daarnaast is er een loon- en prijsindex CPB voor de jaren 2025 en verder toegepast zoals opgenomen in de meicirculaire 2023. Van het rijk ontvangen we een dekking voor deze stijging van tarieven van € 240.000.

Oekraïne 2024 (per saldo € 0)

In de begroting 2024 hebben wij een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de kosten voor opvang voor de Oekraïners in 2024. De berekening kwam destijds uit op een kosten bedrag van € 11 miljoen. De inkomsten

rijksmiddelen hebben wij bij de begroting 2024 gelijk gesteld aan het bedrag aan kosten. Dit omdat ten tijde van het schrijven van de begroting 2024 er een onderzoek liep naar (bijstelling van) de normvergoeding. Inmiddels is duidelijk geworden dat er de systematiek van normvergoeding blijft bestaan. De normvergoeding is wel bijgesteld van € 83 naar € 61 per bed. Daar bovenop mogen aanvullend de werkelijke kosten voor het leefgeld worden gedeclareerd. Op basis van deze informatie is een berekening gemaakt van de te verwachten inkomsten over 2024 en is de kostenbegroting geactualiseerd.

De verwachte inkomsten in 2024 zijn € 23,7 miljoen, een bedrag van € 12,7 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. De bijgestelde kostenbegroting voor 2024 is € 12,6 miljoen, een bedrag van € 1,6 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. Per saldo wordt er in 2024 een voordeel van € 11,1 miljoen verwacht. Dit bedrag storten we, conform onze huidige werkwijze, in de reserve calamiteitenfonds.

Vrijval centrale stelposten € 2.780.000 (V)

Op centraal niveau zijn er een aantal stelposten begroot die dienen voor het opvangen van de diverse ontwikkelingen. Deze stelposten kunnen bij Berap 2024-I en de begroting 2025 vrijvallen ter dekking van de loon- en prijsstijgingen en de autonome ontwikkelingen.

Resultaatbestemming 2023

Resultaatbestemmingsvoorstellen zijn in deze Berap-I verwerkt. Het totaal van de resultaat bestemmingsvoorstellen vanuit 2023 bedragen € 6.900.000.

In het jaar 2024 is voor een bedrag in de begroting beschikbaar gesteld van € 3.194.000. Het restant bedrag van € 3.706.000 is in eerste instantie opgenomen als bestemmingsreserve 'openbare ruimte'. Op basis van alle uit te voeren werkzaamheden/prestaties over 2024 kan later in het jaar worden beoordeeld of het in de bestemmingsreserve opgenomen geld alsnog wordt toegevoegd aan de exploitatie.

3 Stand van zaken per programma

In dit hoofdstuk worden per beleidsprogramma de beleidsmatige ontwikkelingen, financiële afwijkingen en de overige relevante punten tot en met maart 2024 gerapporteerd.

Programma 1 Inwoners en Bestuur

Trends en Ontwikkelingen

Dichter bij inwoners staan

In de eerste maanden van 2024 zien we dat we als gemeente langs vier sporen actief zijn en rollen hebben op dit onderwerp: het college, de gemeenteraad, de gemeentelijke organisatie en inwoners, al dan niet in de rol van Erkende Overleg Partners. We zien dit onder andere samenkomen onder invloed van het rapport van de EOP's.

Tijdens de waarderingavond op 19 maart 2024 presenteerde de werkgroep Participatie van de EOP's een rapport over de samenwerking tussen de gemeente en de EOP's: Kansen voor samenwerking tussen de Erkende Overlegpartners en de gemeente Emmen. Dit kwam tot stand door een gespreksronde met alle EOP's en leverde een aantal waardevolle aanbevelingen op waar alle betrokkenen de komende tijd en vorm aan kunnen geven.

Het college doet dit onder meer in de rol van gebiedswethouder. Er is verschil in hoe de diverse wethouders hier invulling aan geven. Dat hangt samen met het karakter van de gebieden en met de stijl van de wethouders. Van groot belang is het afstemmen van de verwachtingen wederzijds: tussen de inwoners in de gebieden en de gemeente. De gebiedscoördinatoren zijn een belangrijke factor hierin omdat zij belangrijke rol spelen in de wisselwerking tussen de EOP's en de gemeente.

Elke Regio Telt: samenwerken met inwoners

In de eerste maanden van 2024 komt de voorbereiding op Koningsdag vol op stoom, in het gemeentehuis maar vooral ook daarbuiten. Iedereen helpt mee en wijken, buurten, dorpen en stad kleuren langzaam oranje. Er komt een ongekende energie los onder onze inwoners en hun enthousiasme is aanstekelijk. Koningsdag in Emmen is dan al een feest van, door en met inwoners.

Regionaal samenwerken in netwerken

De BOCE Kansenagenda die in 2023 werd vastgesteld, vormt een uitstekende basis om gezamenlijk grote andere ontwikkelingen in de regio en in Noord Nederland aan te gaan. Zoals het onderzoek naar de Nedersaksenlijn en de verkenningen in de Omgevingsvisie Drenthe.

Die samenwerking vinden we ook in de tweede regiodeal die per 1 januari 2024 is gestart. Nog meer dan in regiodeal I, zoeken we hier naar hoe we gezamenlijk de opgaven op het gebied van de brede welvaart aan kunnen gaan. Dit vraagt verbeeldingskracht die over tijds- en plaats horizonten heen kijkt en uitvoeringskracht om de juiste partijen gezamenlijk in de juiste stand te krijgen.

Emmen staat ambitieus in die relaties en ontwikkelingen, maar we merken ook dat er behoefte is aan stevigere positionering en profilering van de gemeente Emmen in al die bewegingen. Om de kansen van regionale samenwerking en netwerken te verzilveren is het dan ook van belang om zelfbewust te opereren. Daarom startten we met de verkenning van de mogelijkheden van Citymarketing.

Dienst verlenen vanuit de bedoeling

In Emmen maken we begin 2024 een paspoorten-piek mee waardoor we op het randje van onze eigen service-normen balanceren. We hebben nu de garantie van een afspraak binnen 5 dagen, maar de vraag is of we dit kunnen handhaven. We optimaliseren zoveel mogelijk de organisatie van onze dienstverlening door meer inwonersgericht te werken. Voor nu kunnen we steeds nog oplossingen vinden, maar we zien wel dat de druk op de capaciteit groeit, bijvoorbeeld door toenemende taken en toenemende complexiteit waardoor het lastiger is om de capaciteit op peil te houden. Dat zit niet alleen in de kwantiteit, maar ook in kwaliteit waardoor we veel moeten investeren in opleiding en ontwikkeling van bestaand maar ook nieuw personeel.

Daarnaast zien we de risico's van identiteitsfraude toenemen. We hebben zelf geen concrete aanwijzingen dat er gevallen zijn in onze gemeente maar we zien wel de aandacht landelijk toenemen. We kunnen dus anticiperen en preventief werken. Dat doen we door maatregelen te nemen zoals het toepassen van het meer-ogen principe in alle stappen van onze processen. Ook hier geldt weer dat training, kennisontwikkeling en de ontwikkeling van protocollen veel van onze capaciteit vergen.

Ten slotte hebben we alweer verkiezingen in juni 2024, namelijk die voor het Europees Parlement. De voorbereiding daarvan is begin 2024 in volle gang. Hier geldt dat de opgebouwde routine als gevolg van de vele verkiezingen die we de afgelopen jaren organiseerden maakt dat we hier helemaal klaar voor zijn.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 1 Inwoners en Bestuur weer.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	1.794	1.794	1.969	-175
Lasten	-9.668	-9.899	-10.135	236
Saldo van baten en lasten	-7.874	-8.105	-8.166	61
Onttrekkingen aan reserves	220	220	0	220
Stortingen in reserves	-142	-142	0	-142
Mutaties reserves	78	78	0	78
Totaal	-7.796	-8.028	-8.166	138

Toelichting

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	175

0.2 Burgerzaken

Geldigheidsduur reisdocumenten

175

Door de wijziging in geldigheidsduur van reisdocumenten zullen de komende jaren meer paspoorten en ID kaarten uitgegeven worden. Voor 2024 is de begroting reeds aangepast voor paspoorten en ID-kaarten, echter is een hogere afwijking te zien in het aantal uitgegeven paspoorten. Hierom zullen zowel inkomsten uit leges als afdrachten aan de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens hoger zijn dan begroot. Op basis van de huidige prognoses wordt een extra bedrag van € 175.000 aan inkomsten en € 82.000 aan uitgaven verwacht. Bij Berap-II 2024 wordt dit eventueel verder aangepast. Binnen de organisatie werd gezocht naar dekking voor het project verbetering dienstverlening bij Emmen werkt. Uit bovenstaand voordeel wordt een bijdrage gedaan van € 50.000.

Lasten	-236
---------------	-------------

0.1 Bestuur

Inzet Elke Regio Telt

-55

Het gaat pas echt goed met Nederland als het overal in Nederland goed gaat. Elke regio is uniek en heeft haar eigen kansen en uitdagingen. We benutten de kennis en vaardigheden van de mensen in de regio om deze aan te pakken. Regionale uitdagingen vragen immers om regionale oplossingen. Daarom werken het Rijk en de regio's samen om de kwaliteit van leven, wonen en werken voor inwoners en ondernemers te verbeteren, vooral op plekken die een extra impuls nodig hebben. Het programma "Elke Regio Telt" vraagt in 2024 tijdelijk om extra inzet waarvoor € 55.000 nodig is.

Strategische positionering Citymarketing

-70

Om onze ambities te kunnen realiseren, is het nodig om de positie van Emmen als 100.000+ gemeente te versterken. Citymarketing kan daarbij een belangrijke rol spelen. Er is geen citymarketing organisatie (meer) in de gemeente Emmen. Binnen de gemeente ontbreekt expertise op dit terrein. Ook zit er geen coördinatie en samenwerking op initiatieven op het gebied van profilering, marketing en lobby. Hierdoor ontbreekt een duidelijk profiel van de gemeente en laten we kansen liggen om ons goed te positioneren. Door citymarketing expertise en budget toe te voegen aan het team communicatie, kunnen we de resterende collegeperiode benutten om de strategische positionering van Emmen gecoördineerd op te pakken en citymarketing nieuw leven in te blazen.

Voor 2024 komt de dekking van € 70.000 uit de communicatiebudgetten online middelen en publicaties. De kosten van dit voorstel worden gemaakt in programma 1.

Vaststellen Regeling rechtspositie burgemeester en wethouders gemeente Emmen 2024

-29

Onze lokale regelingen op het gebied van reiskosten voor woon-werkverkeer voor collegeleden wijken af van de landelijke regelingen. Het gaat om het landelijke Rechtspositiebesluit en de landelijke Regeling Rechtspositie. Daarom heeft het college in februari 2024 een nieuwe regeling vastgesteld. Dit geldt met terugwerkende kracht tot 1 januari 2019. Dit wordt nu gecorrigeerd.

0.2 Burgerzaken

Geldigheidsduur reisdocumenten

-82

Door de wijziging in geldigheidsduur van reisdocumenten zullen de komende jaren meer paspoorten en ID kaarten uitgegeven worden. Voor 2024 is de begroting reeds aangepast voor paspoorten en ID-kaarten, echter is een hogere afwijking te zien in het aantal uitgegeven paspoorten. Hierom zullen zowel inkomsten uit leges als afdrachten aan de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens hoger zijn dan begroot. Op basis van de huidige prognoses wordt een extra bedrag van € 175.000 aan inkomsten en € 82.000 aan uitgaven verwacht. Bij Berap-II 2024 wordt dit eventueel verder aangepast. Binnen de organisatie werd gezocht naar dekking voor het project verbetering dienstverlening bij Emmen werkt. Uit bovenstaand voordeel wordt een bijdrage gedaan van € 50.000.

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves

-220

0.2 Burgerzaken

Herinrichting egalisereserve verkiezingen

-220

In verband met het teruglopende saldo van de egalisereserve verkiezingen onnodige begrote stortingen en onttrekkingen te laten vervallen.

Stortingen in reserves

142

0.2 Burgerzaken

Herinrichting egalisereserve verkiezingen

142

In verband met het teruglopende saldo van de egalisereserve verkiezingen onnodige begrote stortingen en onttrekkingen te laten vervallen.

Programma 2 Economie en Werkgelegenheid

Trends en Ontwikkelingen

Samen met bedrijven en andere stakeholders werken we aan toekomstbestendige aantrekkelijke bedrijventerreinen, waarbij duurzame energie en klimaatadaptatie belangrijke pijlers zijn. Daarvoor heeft de gemeente een proces opgezet waarbij wordt gekeken hoe de gemeente de bedrijven met kennis kan ondersteunen en bedrijven kan faciliteren bij de energietransitie. Digitalisering is hiermee onlosmakelijk verbonden. Vanuit het oogpunt van milieu én vanwege de stijgende kosten van fossiele brandstoffen zijn alternatieve energievoorzieningen noodzakelijk. Het veranderende klimaat vraagt naast het terugdringen van de uitstoot van CO₂ en stikstof voor de bedrijventerreinen om fysieke maatregelen voor waterafvoer, waterberging en het verminderen van hittestress.

Founded in the North

Founded in the North zal sterk bij kunnen dragen aan het realiseren van acties uit het actieplan Circulaire Economie en op meerdere aspecten uit het coalitieakkoord, zoals Groene economie, digitale economie, maar ook de Greenwise Campus zal een rol spelen in het Founded in the North-verhaal.

Founded in the North zal zich inzetten om het ontstaan en de groei van start-ups en scale-ups in Emmen te bevorderen, met als doel het tegengaan van brain drain en het creëren van een economisch klimaat dat gericht is op toekomstige uitdagingen in sectoren zoals HTSM, agro, biobased/circulaire economie, watertechnologie, life sciences, chemie en digitalisering. Het opkomende ecosysteem voor start-ups en scale-ups zal niet op zichzelf staan, maar zal juist bijdragen aan de versterking van de kennisintensieve clusters en de gemeenschap van startende *ondernemingen*.

Programma Rensenpark Emmen

Met het vaststellen van de visie op het Rensenpark (juni 2023) is besloten om het Rensenpark een kwaliteitsimpuls te geven. Hiervoor zijn investeringen nodig.

De staat van het bestaande vastgoed in het park is momenteel matig en er zijn forse (onderhouds-) maatregelen nodig om de gebouwen toekomstbestendig en duurzaam te maken. Dit geldt ook voor het vastgoed tussen de markt en het Rensenpark dat onderdeel is van de ontwikkeling van het entreegebied.

Ook de openbare ruimte in het Rensenpark verdient een stevige kwaliteitsimpuls. Tijdens het herijkingsproces van de visie op het park (2022-2023) is gebleken dat het Rensenpark door velen wordt gezien als een belangrijk stadspark in het centrum van Emmen. Onderhoud en doorontwikkeling van het park is nodig om de kwaliteit te behouden en te versterken.

Duurzaamheid, Energie en Klimaat

Het vastgestelde programma Duurzaamheid, Energie en Klimaat geeft sturing aan de werkzaamheden die op veel verschillende plekken plaatsvinden. In de begroting is dit onder verschillende beleidsprogramma's opgenomen.

Recreatie en Toerisme

Recreatie en Toerisme is een belangrijke sector in onze regionale economie met een voorziene landelijke groei de komende jaren. Recreatie & Toerisme is geen doel op zich. Het is een middel om bij te dragen aan maatschappelijke vraagstukken die invloed hebben op onze brede welvaart en welzijn. Denk hierbij aan het creëren van werkgelegenheid, verzorgen van inkomsten voor ondernemers, het in stand houden van voorzieningen en het bevorderen van een aantrekkelijke woonomgeving.

Er is er meer dan ooit behoefte aan groen en recreatiemogelijkheden dichtbij huis. De lopende ontwikkeling van het Bargerveen (in en rondom Bufferzone Zuid, nabij Nieuw-Schoonebeek en Weiteveen) biedt mogelijkheden voor nieuwe recreatieve voorzieningen.

Om toekomstbestendig te zijn is professionalisering van het Veenpark nodig. Ook wordt de inzet op Van Gogh voortgezet. Dit zijn belangrijke dragers van de identiteit en het culturele verhaal van Emmen. We blijven inzetten op een aantrekkelijk professioneel aanbod in de regio.

Evenementen

Evenementen zijn van groot economisch en maatschappelijk belang voor bezoekers, bewoners en ondernemers. (Terugkerende) evenementen dragen bij aan de leefbaarheid én het beeld van een attractieve, sfeervolle en gezellige gemeente, waar regelmatig iets te beleven valt. Na evaluatie in 2023 is het Bevrijdingsfestival sinds 2024 nu een structureel onderdeel van het evenementenprogramma. Het belangrijkste evenement van 2024 is Koningsdag. De verwachting is dat dit evenement een positieve impuls aan de lokale economie gaat geven. In het najaar van 2024 moet het nieuwe evenementenbeleid gereed zijn. Implementatie van dit beleid vindt plaats in 2025.

Land- en tuinbouw

De noodzaak en urgentie om te vergroenen en te verduurzamen neemt alsmaar toe, wat een enorme impact heeft op de sector. Door de vorming van een nieuw kabinet ontbreekt het op onderdelen aan de gewenste inhoudelijke duidelijkheid. Ook is er onduidelijkheid over beschikbare landelijke budgetten. Ondanks deze onzekerheden wordt de komende periode verder gewerkt aan het gebiedsprogramma Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG). In het gebiedsprogramma DPLG beschrijft de provincie Drenthe haar opgaven op het gebied van natuur, water, stikstof en klimaat en worden de opgaven per deelgebied op hoofdlijnen uitgewerkt. Als gemeente worden we actief bij dit proces betrokken. Daarnaast blijven wij de bedrijven zoveel mogelijk stimuleren en faciliteren om te vergroenen en te verduurzamen. Zo zetten we de Stimuleringsregeling Revitalisering Landbouw Emmen (SRLE) in om ondernemers in de glastuinbouw te stimuleren tot verduurzaming en innovatie en het verbeteren van de ruimtelijk kwaliteit. Daarnaast moet de regeling ook bijdragen om inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt in staat te stellen een betaalde baan te krijgen.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 2 Economie en Werkgelegenheid weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	3.134	3.436	3.436	0
Lasten	-13.024	-13.991	-14.491	500
Saldo van baten en lasten	-9.890	-10.555	-11.055	500
Onttrekkingen aan reserves	1.062	1.427	1.527	-100
Stortingen in reserves	-370	-370	-370	0
Mutaties reserves	692	1.057	1.157	-100
Totaal	-9.198	-9.498	-9.898	400

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Lasten	-500

3.1 Economische ontwikkeling

Founded in the North

-50

Founded in the North zal sterk bij kunnen dragen aan het realiseren van acties uit het actieplan Circulaire Economie en op meerdere aspecten uit het coalitieakkoord, zoals Groene economie, digitale economie, maar ook de Greenwise Campus zal een rol spelen in het Founded in the North-verhaal.

Founded in the North zal zich inzetten om het ontstaan en de groei van start-ups en scale-ups in Emmen te bevorderen, met als doel het tegengaan van brain drain en het creëren van een economisch klimaat dat gericht is op toekomstige uitdagingen in sectoren zoals HTSM, agro, biobased/circulaire economie, watertechnologie, life sciences, chemie en digitalisering. Het opkomende ecosysteem voor start-ups en scale-ups zal niet op zichzelf staan, maar zal juist bijdragen aan de versterking van de kennisintensieve clusters en de gemeenschap van startende ondernemingen.

Integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (van Hondsrugweg tot en met Wolfsbergenweg inclusief stationsgebied) **-150**

De integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat is reeds in de begroting opgenomen maar er is vooralsnog geen budget voor geraamd.

Integrale Ontwikkelvisie Emmen in relatie tot NederSaksenLijn **-100**

Voorgesteld wordt om eenmalig een bedrag van € 100.000 vrij te maken voor het maken van een integrale ontwikkelvisie Emmen als ruimtelijke vertaling en uitwerking van de strategienota en als ontwikkelvisie in relatie tot de NederSaksenLijn. Het vrij te maken bedrag van € 100.000 wordt gedekt door de reserve Emmen Vernieuwt

Integrale visie spoor Emmen **-100**

Door langere doorlooptijd, de combinatie met MIRT verkenningstraject Nedersaksenlijn en een bredere insteek is er meer budget nodig voor de integrale visie spoor Emmen

Ontwikkelperspectief Campus Emmen **-100**

Door de complexiteit, langere doorlooptijd en de intensieve afstemming met de diverse stakeholders is meer ureninzet en inhuur van externen benodigd dan verwacht.

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves **100**

3.1 Economische ontwikkeling

Integrale Ontwikkelvisie Emmen in relatie tot NederSaksenLijn **100**

Voorgesteld wordt om eenmalig een bedrag van € 100.000 vrij te maken voor het maken van een integrale ontwikkelvisie Emmen als ruimtelijke vertaling en uitwerking van de strategienota en als ontwikkelvisie in relatie tot de NederSaksenLijn. Het vrij te maken bedrag van € 100.000 wordt gedekt door de reserve Emmen Vernieuwt

Programma 3 Veiligheid

Trends en Ontwikkelingen

Veiligheidsregio Drenthe (VRD)

Als gevolg van een correctie tussen de ontwerpbegroting 2024 van de VRD en de definitieve begroting is bij de kadernota 2024 niet de volledige wijziging meegenomen. Hierdoor resteert er nog een incidenteel tekort van € 136.000. Structureel wordt bij de kadernota 2025 aansluiting gemaakt bij de begroting 2025 van de VRD.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 3 Veiligheid weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	64	64	64	0
Lasten	-11.215	-11.215	-11.451	236
Saldo van baten en lasten	-11.151	-11.151	-11.387	236
Totaal	-11.151	-11.151	-11.387	236

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Lasten	-236

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Drenthe

-136

Als gevolg van een correctie tussen de ontwerpbegroting 2024 van de VRD en de definitieve begroting is bij de kadernota 2024 niet de volledige wijziging meegenomen. Hierdoor resteert er nog een incidenteel tekort van € 136.000. Structureel wordt bij de kadernota 2025 aansluiting gemaakt bij de begroting 2025 van de VRD.

1.2 Openbare orde en veiligheid

Leasekosten auto's BOA's

-100

Het ophogen en jaarlijks indexeren van het budget leasekosten in verband met uitbreiding van het aantal boa's (benchmark) en inflatie.

Programma 4 Onderwijs en Jeugd

Trends en Ontwikkelingen

Integrated Care

We werken toe naar een structureel aanbod op grotere schaal van deze en andere werkende interventies (zie programma 9). In 2024 is er een pilot gestart waarin Integrated Care ook in de kinderopvang is geïntroduceerd. Dit met name voor de peutergroepen waar ook voorschoolse educatie wordt aangeboden. In 2025 zal Integrated Care verder ingebed en uitgerold worden. We doen hiervoor een beroep op de middelen uit de nieuwe regiodeal. Ook een deel van het onderwijsachterstandenbeleid wordt hierop ingezet. De naam "Integrated Care" spreekt niet tot ieders verbeelding en daarom wordt nagedacht over een pakkende term die recht doet aan deze manier van werken.

Angelslo Academy

In mei 2024 is de Angelslo Academy (gericht op creëren van perspectief) uitvoerend van start gegaan. Dit houdt in dat het team Angelslo Academy aan de slag gaat met een dagelijks programma (maandag t/m donderdag) voor de jeugd in Angelslo waarin een huiswerkplek wordt geboden en activiteiten op het gebied van onder andere sport en kunst en cultuur. Ook vinden er regelmatig activiteiten op vrijdagavond of in het weekend plaats. Daarnaast verricht het team veel straatwerk. Door deze activiteiten als middel te gebruiken, komen we in verbinding met de jeugd. Van hieruit weten we waar we verder op in moeten zetten. In het 1e kwartaal 2025 voeren we een tussentijdse evaluatie uit om te bepalen wat er opgenomen moet worden in de kadernota 2026.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 4 Onderwijs en Jeugd weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	5.178	5.178	5.496	-317
Lasten	-17.763	-17.900	-18.057	157
Saldo van baten en lasten	-12.585	-12.722	-12.562	-160
Onttrekkingen aan reserves	146	146	151	-5
Stortingen in reserves	-69	-69	-69	0
Mutaties reserves	77	77	82	-5
Totaal	-12.508	-12.645	-12.479	-165

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	317
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	
Specifieke uitkering educatie	317
De specifieke uitkering educatie is verhoogd. De inkomsten en uitgaven worden hierdoor bijgeraamd. Aangezien dit een specifieke uitkering betreft worden de inkomsten en uitgaven gelijk aan elkaar gesteld.	
Lasten	-157
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	
Aframen kosten leerlingenvervoer	150
Door een afname van het aantal toekenningen en kritischer beoordelen van deze toekenningen bij verstrekking vanaf 2023 is de verwachting dat het budget structureel kan worden verlaagd met € 150.000. (draaiknop)	

Resultaatbestemming 2023 Het Jonge Kind

-5

In 2022 is er een resultaatbestemming opgenomen voor het project Het Jonge Kind. Hierin is een bedrag opgenomen van €100.000. Dit geld is namelijk beschikbaar gesteld door Stichting Catent in 2021, maar nog niet besteed. In 2023 is het bedrag nog niet volledig besteed. Het restant van €5.000 wordt besteed in 2024.

Specifieke uitkering educatie

-302

De specifieke uitkering educatie is verhoogd. De inkomsten en uitgaven worden hierdoor bijgeraamd. Aangezien dit een specifieke uitkering betreft worden de inkomsten en uitgaven gelijk aan elkaar gesteld.

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves

5

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Resultaatbestemming 2023 Het Jonge Kind

5

In 2022 is er een resultaatbestemming opgenomen voor het project Het Jonge Kind. Hierin is een bedrag opgenomen van €100.000. Dit geld is namelijk beschikbaar gesteld door Stichting Catent in 2021, maar nog niet besteed. In 2023 is het bedrag nog niet volledig besteed. Het restant van €5.000 wordt besteed in 2024.

Programma 5 Bouwen, Wonen en Milieu

Trends en Ontwikkelingen

Bouwen & Wonen

De vraag naar woningen blijft onverminderd groot. Daarom blijft de woningbouwopgave aandacht en prioriteit vragen van de gemeente. Er zijn zes extra gemeentelijke woningbouwlocaties vastgesteld. Daarnaast blijft de gemeente zich inzetten om voldoende bouwmogelijkheden te creëren voor externe partijen en woningcorporaties. We inventariseren wat er gedaan kan worden om eventuele (financiële) knelpunten weg te nemen. En we creëren meer overzicht in de totale woningbouwopgave door de woningbouwmonitor verder te ontwikkelen. Hierbij is verhoogde aandacht voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen.

De opgaven die voortvloeien uit de Woonzorgvisie zijn vastgelegd in het Woonzorgakkoord, dat zowel regionaal, als lokaal met de zorg- en welzijnspartijen en woningcorporaties wordt uitgewerkt.

Het wetsvoorstel 'versterking regie op de volkshuisvesting' ligt bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel geeft Rijk, provincies en gemeenten instrumenten om samen en met regionale afstemming regie te voeren op de volkshuisvesting zodat overheden meer grip hebben op hoeveel, waar en voor wie er wordt gebouwd. Het is in afwachting van de kabinetsformatie wanneer de wet wordt vastgesteld en, of er aanpassingen komen en wanneer de ingangsdatum zal zijn. Naar verwachting gaat dit per 1 januari 2025 in. Bij inwerkingtreding van de wet wordt de gemeente verplicht om een Volkshuisvestingsprogramma op te stellen.

Het wetsvoorstel betaalbare huur ligt op dit moment voor in de Tweede Kamer. Deze kan inwerking treden op 1 juli 2024. De gemeente wordt binnen dit voorstel verantwoordelijk voor de toezicht en handhaving in het huurdoelgebied. Er komen mogelijk financiële middelen mee met het wetsvoorstel voor gemeenten, maar dit is nog onduidelijk.

Bodemdaling

De gemeente werkt samen met de Provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen aan het dossier bodemdaling in- en rondom Nieuw-Amsterdam. In 2023 is er een gemeentelijke subsidieregeling gestart, die het mogelijk maakt dat inwoners gespecialiseerd onderzoek laten doen naar de fundering van hun woning. Deze subsidieregeling is voor 2024 voortgezet. Er is in 2024 door de gemeente aansluiting gezocht bij het Fonds Duurzaam Funderingsherstel voor eigenaar/bewoners die te maken hebben met schade aan de fundering van hun woning, maar over onvoldoende eigen middelen beschikken om te voorzien in funderingsherstel. Het besef dat met deze regelingen het vraagstuk niet is opgelost, is reden om de inwoners te blijven informeren via het Servicepunt Bodemdaling.

De problematiek rondom stikstof (en dan vooral de toepassing van regels en berekeningen omtrent de emissie ervan) vraagt veel inzet op het vlak van zowel bouwen en wonen, projecten in de openbare ruimte, de ontwikkelingsmogelijkheden van land- en tuinbouw en andere bedrijven, als ook op het vlak van veiligheid en evenementen. Beter inzicht in de problematiek, de provinciale planvorming in het Drents Programma Landelijk Gebied (DPLG) en de provinciale gebiedsprocessen die zullen starten, vragen de komende jaren nadrukkelijk capaciteit en inzet.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie vraagt veel inzet en investeringen in de openbare ruimte (bij de kadernota 2023 is structureel € 1 miljoen als autonome ontwikkeling beschikbaar gesteld). Hierbij is het van belang dat de mogelijkheden voor adaptatie (en daarmee ook vergroening en versterking van de biodiversiteit) integraal onderdeel uitmaken van alle afwegingen van de gemeente voor de fysieke leefomgeving. Hiervoor is in 2021 een Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie vastgesteld en is in 2023 de ontwikkeling van een integraal beleidsplan openbare ruimte (IBOR) opgestart (zie ook programma 7). In 2024 wordt dit plan aan de raad voorgelegd. Bij het IBOR worden inwoners en bedrijven nadrukkelijk betrokken, zodat er meer bewustwording voor klimaatadaptatie ontstaat en bereidwilligheid tot het nemen van de juiste maatregelen op particulier terrein.

In 2024 continueren we de uitvoering van drie riolerings- en openbare gebiedsontwikkelingen (Orvelterbrink - Bargeres, Veldlaan - Angelslo en Dordsedijk-Klazienaveen). Hiervoor is een financiële bijdrage vanuit het Rijk in het kader van de Stimuleringsregeling Impulsgelden Klimaatadaptatie aangevraagd en toegekend. De bijdrage is

bedoeld voor de uitvoering van klimaatmaatregelen en de versnelling van de uitvoering van de klimaat adaptieve projecten. De projecten lopen tot eind 2026. De totale bijdrage vanuit de Impulsgelden Klimaatadaptatie bedraagt ca. € 1,8 miljoen.

Afval (effecten invoering Diftar en gescheiden inzameling)

In 2023 is er rekening gehouden met structureel extra lasten van €283.000 voor de vervanging van de PMD en GFT minicontainers. Deze vervanging heeft niet plaatsgevonden waardoor de lasten ook niet zijn ontstaan. Hierdoor kan een bijstelling plaatsvinden op de begrote baten en lasten voor de vervanging van de PMD en GFT containers ter grootte van €283.000. Tevens is bij de begroting 2023 een meerjarig budget aangevraagd voor de investeringen voor de voorzieningen ter grootte van €481.000 en inzamelkosten voor PMD hoogbouw ter grootte van €192.000. Aangezien er vanuit is gegaan dat deze investeringen in 2024 niet meer vanuit de voorziening konden worden gedekt, is de dekking gezocht in het verhogen van de begrote opbrengsten afval. Met het huidige inzicht kunnen deze lasten ook dit jaar incidenteel gedekt worden vanuit de begroting en uit de voorziening. Hierdoor kunnen de begrote opbrengsten afval naar beneden bijgesteld worden met €693.000. De begrote opbrengsten krijgen hierdoor meer aansluiting bij het huidige tarief. Omdat deze wijziging binnen het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing plaatsvindt zal de wijziging budgettair neutraal zijn.

Soorten Management Plan

In de vastgestelde energienota 2023-2026 zijn drie pijlers benoemd: werken aan een robuust energiesysteem, het stimuleren van energiebesparing en het scheppen van randvoorwaarden voor lokaal eigendom. De verduurzaming van de gebouwde omgeving is een belangrijke stap binnen deze pijlers. Landelijke regelgeving met betrekking tot flora en fauna belemmert de versnelling van de verduurzaming: er dient voorafgaand isolerende maatregelen uitgevoerd worden eerst onderzoek uitgevoerd te worden naar beschermde diersoorten. Door het uitvoeren van een gemeentebreed onderzoek voor de particuliere woningen op de aanwezigheid van beschermde diersoorten faciliteren we de versnelling om tot verduurzaming over te gaan. We verkennen de inhoudelijke en financiële impact van het doen van dit onderzoek wat dient te leiden tot een 'soorten management plan'.

Omgevingswet

De Omgevingswet is inwerking getreden op 1 januari 2024. De projecten Omgevingsvisie en Omgevingsplan lopen de komende jaren door.

In lijn met de vastgestelde uitgangspuntennotitie 'Omgevingsvisie Emmen' is gewerkt aan fase 1 van de Omgevingsvisie. Dit betrof een beleidsanalyse, data-analyse en een analyse van de identiteit en kernwaarden van Emmen. Met de opbrengst uit deze eerste fase wordt in 2024 het proces om te komen tot de Omgevingsvisie vervolgd. Het doel is om de Omgevingsvisie eind 2025 vast te stellen.

Voor het Omgevingsplan geldt, dat we eind 2024 of begin 2025 de systematiek voor de inrichting en opbouw van het Omgevingsplan aan de raad willen aanbieden ter vaststelling. Daarna vullen we het hele Omgevingsplan voor de gemeente Emmen in een periode van vier jaar.

Evenementen

De gemeente Emmen heeft tal van evenementen. Evenementen zorgen voor verbinding tussen de verschillende culturele, recreatieve en toeristische activiteiten die in de gemeente Emmen plaatsvinden. Dit draagt bij aan de economie en meer sociale samenhang tussen inwoners. Er is geconcludeerd dat het huidige evenementenbeleid te algemeen is. Vanuit politiek en maatschappelijk inzicht is een actueel juridisch kader voor evenementen noodzakelijk. Met het nieuw vast te stellen evenementenbeleid voldoen wij aan een breed uitgesproken behoefte.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 5 Bouwen, Wonen en Milieu weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	47.363	48.492	47.882	610
Lasten	-56.483	-57.592	-61.674	4.082
Saldo van baten en lasten	-9.120	-9.100	-13.791	4.691
Onttrekkingen aan reserves	1.570	1.412	3.387	-1.975
Stortingen in reserves	-2.896	-2.896	-3.213	317
Mutaties reserves	-1.326	-1.484	174	-1.658
Totaal	-10.446	-10.584	-13.617	3.033

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	-610
<u>0.3 Beheer overige gebouwen en gronden</u>	
<u>Gebiedsfonds energiepark Pottendijk</u>	<u>50</u>
Met ingang van is 2023 voor de duur van 16 jaar gebiedsfonds energiepark Pottendijk opgericht/ingesteld. De begrotingssubsidie dat betrekking heeft op 2023 wordt naast de begrotingssubsidie 2024 in 2024 uitbetaald.	
<u>7.2 Riolering</u>	
<u>Verlaging rente omslagpercentage</u>	<u>-427</u>
Het omslagpercentage van de rentekosten voor investeringen zijn verlaagd van 1,4% naar 1,1%. Dit heeft gevolgen voor de voorziening van riolering. Er zal minder geld nodig zijn uit de voorziening.	
<u>7.3 Afval</u>	
<u>Structurele correcties minicontainers</u>	<u>-283</u>
In 2023 is er rekening gehouden met structureel extra lasten van € 283.000 voor de vervanging van de PMD en GFT minicontainers. Deze vervanging hoeft niet meer plaats te vinden waardoor de lasten ook niet zijn ontstaan. Hierdoor kan een bijstelling plaatsvinden op de begrote baten en lasten voor de vervanging van de PMD en GFT containers ter grote van € 283.000 vanaf 2024. Het betreft per saldo een budgettair neutrale wijziging.	
<u>7.4 Milieubeheer</u>	
<u>Gebiedsfonds energiepark Pottendijk</u>	<u>50</u>
Met ingang van is 2023 voor de duur van 16 jaar gebiedsfonds energiepark Pottendijk opgericht/ingesteld. De begrotingssubsidie dat betrekking heeft op 2023 wordt naast de begrotingssubsidie 2024 in 2024 uitbetaald.	
Lasten	-4.082
<u>0.3 Beheer overige gebouwen en gronden</u>	
<u>Bijramen waterschapslasten en structureren per object</u>	<u>-26</u>
Afgelopen jaren zijn bij diverse objecten de waterschapslasten gestegen. Daarnaast is gekeken om de kosten per object inzichtelijk te krijgen door herstructurering.	

Bijstellen begroting energiekosten vastgoed in eigen beheer **-108**

Door prijsstijging van energiekosten ontstaan er gemeente breed tekorten op de begroting. Het budget is daarom aangepast.

Bijstellen begroting gemeentelijke belasting vastgoed in eigen beheer **-538**

Afgelopen jaren zijn er diverse objecten overgedragen richting team Vastgoed en Grondzaken. Nu is ook de financiële vertaling van de objecten in de begroting overgezet aangepast aan de werkelijkheid.

Elektriciteit Rensenpark **-70**

Door de tariefverhogingen van de elektriciteit is ons budget voor elektriciteit in het Rensenpark niet meer voldoende. (zie ook het tekort in 2023)

sloopkosten diverse objecten **-565**

In 2024 staan diverse objecten die overgedragen zijn vanuit diverse teams die op de nominatie staan gesloopt te worden.

Uitbreiding formatie team Vastgoed en Grondzaken **-155**

In het kader van de doorontwikkeling van VGZ is herbeoordeeld wat de benodigde formatie voor VGZ is.

7.2 Riolering

Verlagen voorziening dubieuze debiteuren belastingen **60**

De begroting is al jaren bekend met een jaarlijkse storting in de voorziening voor dubieuze belasting debiteuren, (niet te verwarren met de voorziening dubieuze debiteuren).

Aangezien de betaalmoraal in Emmen goed is, er veel sprake is van automatische betalingen, en er een aantal grote posten die in het verleden openstonden zijn komen te vervallen, kan de hoogte van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren verlaagd worden. Mede op basis van deze tendens afgelopen jaren kan ca € 300.000 vrijvallen. De vrijval is per taakveld verwerkt.

7.3 Afval

Resultaatsbestemming afval **-1.500**

Door de toename van kosten veroorzaakt door hogere loonkosten, onvoorzien indexaties, verhoogde brandstofkosten en nieuwe verwerkingscontracten voorzien wij in de komende jaren een forse stijging van de afvalstoffenheffing. Om een progressieve stijging van het tarief afvalstoffenheffing in de komende jaren te voorkomen stellen wij voor om € 1.500.000 (inschatting) vanuit het positieve jaarrekeningresultaat 2023 te storten in de voorziening afvalstoffenheffing.

Structurele correcties minicontainers **283**

In 2023 is er rekening gehouden met structureel extra lasten van € 283.000 voor de vervanging van de PMD en GFT minicontainers. Deze vervanging hoeft niet meer plaats te vinden waardoor de lasten ook niet zijn ontstaan. Hierdoor kan een bijstelling plaatsvinden op de begrote baten en lasten voor de vervanging van de PMD en GFT containers ter grote van € 283.000 vanaf 2024. Het betreft per saldo een budgettaire neutrale wijziging.

Verlagen voorziening dubieuze debiteuren belastingen **90**

De begroting is al jaren bekend met een jaarlijkse storting in de voorziening voor dubieuze belasting debiteuren, (niet te verwarren met de voorziening dubieuze debiteuren).

Aangezien de betaalmoraal in Emmen goed is, er veel sprake is van automatische betalingen, en er een aantal grote posten die in het verleden openstonden zijn komen te vervallen, kan de hoogte van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren verlaagd worden. Mede op basis van deze tendens afgelopen jaren kan ca € 300.000 vrijvallen. De vrijval is per taakveld verwerkt.

7.4 Milieubeheer

Begrotingswijziging RUD

-393

Bij het raadsvoorstel inzake de begroting 2024 van de RUD Drenthe was als kanttekening vermeld dat de kosten voor de invoering van de Omgevingswet nog niet duidelijk waren. Bij de begrotingswijziging 2024 zijn deze kosten beter in beeld en is hiervoor een structureel en incidenteel deel meegenomen. Dit leidt tot een hogere bijdrage van Emmen van € 392.666, wat tevens leidt tot een nadeel binnen de begroting van Emmen.

Gebiedsfonds energiepark Pottendijk

-652

Met ingang van is 2023 voor de duur van 16 jaar gebiedsfonds energiepark Pottendijk opgericht/ingesteld. De begrotingssubsidie dat betrekking heeft op 2023 wordt naast de begrotingssubsidie 2024 in 2024 uitbetaald.

Resultaatbestemming Funderingsonderzoek Bodemdaling 2023

-100

Eind 2023 is de subsidieregeling funderingsonderzoek bodemdaling geopend. De subsidie is in 2023 niet volledig benut. In 2024 wordt de subsidieregeling voortgezet.

8.1 Ruimtelijke Ordening

Evenementenbeleid

-100

Op dit moment zijn evenementen planologisch niet geregeld. Een nieuw evenementenbeleid is noodzakelijk voor de juridische doorvertaling in het omgevingsplan. Daarbij hoort ook een geluidsonderzoek voor de op te stellen locatieprofielen.

8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)

Actualisatie resultaat MPG 2024 o.b.v. recente doorrekening

317

In de MPG 2024 is een nieuwe doorrekening gemaakt van de resultaten op de grondexploitaties. Dit geeft een positieve bijstelling ten opzichte van het MPG 2023. De positieve bijstelling wordt ten gunste van de algemene reserve grondexploitaties gebracht.

Uitbreiding formatie team Vastgoed en Grondzaken

-5

In het kader van de doorontwikkeling van VGZ is herbeoordeeld wat de benodigde formatie voor VGZ is.

8.3 Wonen en bouwen

afkoopregeling onderhoudscontract

-100

Afkoopregeling van een meerjarig onderhoudscontract. Dit was een meerjarig contract. Uitvoering zal gaan plaatsvinden in eigen beheer.

Asbestverwijdering Emmer-Compasuum

-120

Door een onverwachte spoedsanering van asbest in Emmer-Compasuum zijn extra kosten gemaakt.

Nadeel inhuur derden team VLO

-200

Een nadeel op inhuur derden bij team VLO. Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De vergunningaanvragen verlopen via het nieuwe Digitaal Stelstel Omgevingswet (DSO). De verbinding tussen het DSO, het medewerkersportaal en het nieuwe zaakregistratiesysteem loopt nog niet optimaal. Hierdoor zijn administratieve achterstanden ontstaan en is ondersteuning ingehuurd om dit z.s.m. weg te werken. Daarnaast vergt de nieuwe wetgeving extra toetsingstijd en moet een extra hoeveelheid aanvragen, die nog onder de oude wetgeving zijn ingediend, worden weggewerkt. Ook hier is voor ingehuurd. Tevens wordt er ingehuurd i.v.m. langdurige ziekte van een drietal medewerkers.

Opruimingsactie Klazienaveen

-150

Op het terrein van een particulier in Klazienaveen is een opruimingsactie geweest. Deze actie behelsde onder meer graafmachines en sleepwagens om rommel en oude machines af te slepen. Daarnaast was veel mankracht en andere partijen aanwezig om te helpen en het proces in goede banen te leiden. De kosten van deze opruimactie bedragen circa € 150.000 en worden als niet verhaalbaar ingeschat.

Resultaatbestemming Wet goed verhuurderschap

-50

Het invoeren van de Wet goed verhuurderschap heeft vertraging opgelopen waardoor opstartkosten niet zijn gemaakt in 2023. Voor deze opstart is eenmalig een verhoogd budget beschikbaar gekomen vanuit het Rijk. Deze eenmalige verhoging bedroeg € 82.000. Om dit budget toch nog te kunnen benutten voor een deel van de opstartkosten wordt gevraagd € 50.000 als resultaatbestemming aan te merken. Hiervan zullen onder andere opleidings-, communicatie- en personele kosten voor de opstart gedekt worden. Deze resultaatbestemming is reeds aangegeven bij de jaarrekening 2023.

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves

1.975

7.3 Afval

Resultaatsbestemming afval

1.500

Door de toename van kosten veroorzaakt door hogere loonkosten, onvoorzien indexaties, verhoogde brandstofkosten en nieuwe verwerkingscontracten voorzien wij in de komende jaren een forse stijging van de afvalstoffenheffing. Om een progressieve stijging van het tarief afvalstoffenheffing in de komende jaren te voorkomen stellen wij voor om € 1.500.000 (inschatting) vanuit het positieve jaarrekeningresultaat 2023 te storten in de voorziening afvalstoffenheffing.

7.4 Milieubeheer

Gebiedsfonds energiepark Pottendijk

325

Met ingang van is 2023 voor de duur van 16 jaar gebiedsfonds energiepark Pottendijk opgericht/ingesteld. De begrotingsubsidie dat betrekking heeft op 2023 wordt naast de begrotingsubsidie 2024 in 2024 uitbetaald.

8.1 Ruimtelijke Ordening

Resultaatbestemming Funderingsonderzoek Bodemdaling 2023

100

Eind 2023 is de subsidieregeling funderingsonderzoek bodemdaling geopend. De subsidie is in 2023 niet volledig benut. In 2024 wordt de subsidieregeling voortgezet.

8.3 Wonen en bouwen

Resultaatbestemming Wet goed verhuurderschap

50

Het invoeren van de Wet goed verhuurderschap heeft vertraging opgelopen waardoor opstartkosten niet zijn gemaakt in 2023. Voor deze opstart is eenmalig een verhoogd budget beschikbaar gekomen vanuit het Rijk. Deze eenmalige verhoging bedroeg € 82.000. Om dit budget toch nog te kunnen benutten voor een deel van de opstartkosten wordt gevraagd € 50.000 als resultaatbestemming aan te merken. Hiervan zullen onder andere opleidings-, communicatie- en personele kosten voor de opstart gedekt worden. Deze resultaatbestemming is reeds aangegeven bij de jaarrekening 2023.

Stortingen in reserves**-317****8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)****Actualisatie resultaat MPG 2024 o.b.v. recente doorrekening****-317**

In de MPG 2024 is een nieuwe doorrekening gemaakt van de resultaten op de grondexploitaties. Dit geeft een positieve bijstelling ten opzichte van het MPG 2023. De positieve bijstelling wordt ten gunste van de algemene reserve grondexploitaties gebracht.

Programma 6 Inkomensondersteuning

Trends en Ontwikkelingen

Energietoeslag 2023

De aanvraagtermijn voor de Energietoeslag 2023 voor inwoners met een inkomen tot 120% van het wettelijk sociaal minimum (wsm) is per 1 april 2024 gesloten. De aanvragen worden voor 1 juni 2024 afgehandeld. Bij BerapII-2024 worden eventuele afwijkingen gerapporteerd.

BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten)

We begroten op dit punt behoedzaam. Op het moment zijn de uitkeringsaantallen laag, maar de vele onzekerheden die spelen op macro-economisch niveau, zorgen ervoor dat de financiën lastig te voorspellen zijn.

In het verwachte voordeel van € 309.000 hebben we rekening gehouden met de inwerkingtreding van de verordening over de werkpremie. We willen werken meer lonend maken en iedereen die meedoet naar vermogen mag hier ook iets van merken. De groep bijstandsgerechtigden die (nog) niet in staat is voldoende inkomsten te genereren om de uitkering te beëindigen wordt groter. Via de invoering van een werkpremie wordt werken lonend gemaakt. Uiteindelijk kan dit leiden tot een hogere arbeidsparticipatie en lagere uitkeringskosten. De verwachting is dat het beleid omtrent de werkpremie dit jaar tot uiting komt. Hoeveel effect dit heeft op het budget voor 2024 is nog niet in te schatten, dat hangt af van het moment van invoeren.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 6 Inkomensondersteuning weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	53.428	55.777	55.743	34
Lasten	-68.918	-71.377	-71.034	-343
Saldo van baten en lasten	-15.490	-15.600	-15.292	-308
Ottrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Stortingen in reserves	-2	-2	-2	0
Mutaties reserves	-2	-2	-2	0
Totaal	-15.492	-15.602	-15.294	-308

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	-34
6.3 Inkomensregelingen	
Perspectief BUIG 2024 meerjarig	-34
Bijstellen budgetten Bijstandsuitkeringen 2024.	
Lasten	343
6.3 Inkomensregelingen	
Perspectief BUIG 2024 meerjarig	343
Bijstellen budgetten Bijstandsuitkeringen 2024.	

Programma 7 Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer

Trends en Ontwikkelingen

Beleid Openbare Ruimte

Klimaatverandering krijgt steeds meer invloed en blijft een groot aandachtspunt bij aanleg, beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Ook leidt het tot extra kosten en inzet. Daarom is er gestart met de ontwikkeling van een integraal beleidsplan openbare ruimte, met daarin aandacht voor klimaatadaptatie, biodiversiteit, parkeerknelpunten en leefbaarheid in de wijken en dorpen. Op basis van dit beleidsplan worden vervolgens jaarlijks beheers- en uitvoeringsplannen gemaakt. In dit integrale beleid wordt er werk met werk gemaakt en aangesloten bij de beleidsdoelstellingen van de strategienota en het coalitieakkoord 2022-2026 'Vooruit en betrokken'.

Extensief maaibeheer

Door klimaatveranderingen is de druk op ons sloot en oeverbeheer dermate toegenomen dat er met een extra inspanning de knelpunten worden hersteld om het risico op wateroverlast verder weg te nemen. Het gaat dan om dichtgegroeide en ondiepe sloten, verstopte duikers en verzakte dammen en beheersing van riet en oevervegetatie. De onderhoudsmaatregelen van het sloot-en oeverbeheer worden binnen het extensieve maaibestek verhoogd om te voorkomen dat er weer knelpunten gaan ontstaan.

Het extensief maaien in het stedelijke gebied wordt verhoogd. Door mee te doen met de actie "maai mei niet" zal er een toename van kleinschalige bloemrijke en ruige grasvelden ontstaan die de biodiversiteit te vergoten.

Voor het exotenbeheer komt er een apart onderhoudsbestek om de overlast van de Japanse duizendknoop, berenklaauw en de waterexoten beheersbaar te houden.

Integrale aanpak kleinschalige knelpunten groen/grijs

De afgelopen jaren is de staat van het onderhoud in de openbare ruimte fors achteruit gegaan. We kunnen stellen dat 50% van stedelijk groen en grijs in de directe woonomgeving door de jaren heen slechts is geworden. We zien een toename in de meldingen openbare ruimte die vragen om een integrale aanpak kleinschalige knelpunten groen/grijs. Met een integrale aanpak worden de knelpunten van achterstallig openbaar groen, verzakte voetpaden en parkeerplaatsen opgelost in gebieden waar de komende 15 jaar nog geen grootschalig project wordt gestart.

Door de integraal planmatige aanpak wordt er een efficiëntieslag doorgevoerd en is er blijvend aandacht voor de vergroening en verbetering van de leefomgeving op locaties waar openbare ruimte groen/grijs slechts is geworden.

Wegen, fiets- en voetpaden

De wijze van aanpak van het uitvoeringsplan wegen wordt in 2024 voortgezet. Van de volgende jaarschijf van dit plan zijn er deels werkzaamheden in uitvoering of worden voorbereidt om aanbesteed te worden. Van de geplande tien werkpakketten is er één afgerond, drie in uitvoering, twee in de aanbesteding procedure en van vier wordt de voorbereiding binnen kort afgerond. Hiermee wordt weer een deel van het areaal verbeterd tot C niveau.

Duurzame mobiliteit

De eerste laadpalen vanuit de tweede concessie zijn door contractpartner Equans geplaatst. Ook is het witte vlekkenplan van de Rijksoverheid geïmplementeerd. Dat betekent dat in woonbuurten met meer dan 250 adressen een publieke laadpaal geplaatst kan worden, ook als vrijwel iedereen een eigen oprit heeft.

De plannen voor het realiseren van extra fietsparkeerplaatsen bij station Emmen kunnen verder worden uitgewerkt nu er met ProRail is afgesproken hoe de kosten van voorbereiding en realisatie worden verdeeld (COFI-overeenkomst). Voor de realisatie van doorfietsroutes hebben de samenwerkende BOCE-gemeentes het netwerk Zuidoost Drenthe vastgesteld.

Centrumvernieuwing in de dorpen en wijken

Op dit moment wordt gewerkt aan de vernieuwing van het centrum van Emmer-Compasuum. In de komende jaren wordt de inzet gecontinueerd om noodzakelijke centrumvernieuwing ook voor andere dorpen en wijken mogelijk te maken, waaronder Nieuw-Schoonebeek en Klazienaveen. Daarom wordt het Fonds Dorpen en Wijken voortgezet. De stimuleringsregeling Dorpen en Wijken wordt ook voortgezet. Deze subsidieregeling ondersteunt lokale initiatieven, die de leefbaarheid van dorpen wijken versterken.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 7 Openbare Ruimte en Verkeer & Vervoer weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	5.579	5.579	6.179	-600
Lasten	-41.778	-41.909	-42.784	875
Saldo van baten en lasten	-36.199	-36.330	-36.605	275
Onttrekkingen aan reserves	1.032	1.032	1.032	0
Stortingen in reserves	-1.108	-1.108	-1.108	0
Mutaties reserves	-76	-76	-76	0
Totaal	-36.276	-36.406	-36.681	275

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	600
0.63 Parkeerbelasting	
Hogere opbrengst parkeren	600
Hogere opbrengst parkeren	
Lasten	-875

2.2 Parkeren

Hogere beheerskosten parkeervoorzieningen **-300**

De beheerskosten voor het parkeren in de gemeente Emmen (zowel open als gesloten parkeren / achter de slagboom of in een garage parkeren) stijgen per jaar. De apparatuur voor het parkeren dient vervangen te worden maar de vaste lasten voor de beheerskosten nemen ook toe.

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Extra capaciteit werkvoorbereiding en toezicht op integrale beheer uitvoering. **-75**

Om de knelpunten in het openbare gebied op te pakken is er een integrale aanpak knelpunten groen-grijs noodzakelijk. Een andere werkwijze die bijdraagt aan een sterkere beheerorganisatie. Hiermee ontstaat er een efficiëntieslag omdat de knelpunten binnen de beheerorganisatie integraal en planmatig worden opgepakt. Daarnaast wordt de leefbaarheid in de dorpen en wijken te vergroot omdat het openbaar groen, de parkeerplaatsen en of de voetpaden in de woonomgeving in een keer worden gereconstrueerd. Om dit goed op te pakken is het wenselijk dat de formatie met integrale werkvoorbereider en een toezichthouder wordt uitgebreid. Dan is er blijvend aandacht voor integrale aanpak van knelpunten in de openbare ruimte die bijdragen aan de leefbaarheid en klimaatadaptatie en vergroening van de gemeente Emmen

Herstel sloten, duiker, oevers en onderhoudsmaatregelen verhogen

-500

Door klimaatveranderingen is het noodzakelijk dat het beheer en onderhoud van de sloten en oevers naar een hoger niveau wordt gebracht. Dit doen wij door de sloten en oevers op te schonen om de wateroverlast weg te nemen en de waterafvoer te garanderen. Voorgesteld wordt om eerst een eenmalig opschoningsactie en daarna te integreren in het nog vast te stellen integraal beleidsplan voor beheer openbare ruimte.

Programma 8 Sport en Cultuur

Trends en Ontwikkelingen

Zwembaden

Met de komst van de omgevingswet en daarbij de nieuwe zwemwaterwet, zijn er met name op water/lucht behandeling, veiligheid en toezicht strengere wet- en regelgeving gekomen. Om uitvoering te geven aan deze extra wet- en regelgeving is extra budget nodig.

Klimaatverandering

Het weer lijkt structureel te veranderen. Afgelopen jaren is het in de zomer droger en de rest van het jaar is sprake van meer wateroverlast. Dit heeft zijn weerslag op de natuurgrasvelden op bepaalde grondsoorten of met een bepaalde ligging met als gevolg natte velden die tijdelijk of mogelijk zelfs langere tijd niet bespeelbaar zijn. Om de overlast zoveel mogelijk te beperken op de sportparken steeds meer onderhoud noodzakelijk.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 8 Sport en Cultuur weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	2.895	3.194	3.194	0
Lasten	-23.193	-23.541	-24.415	874
Saldo van baten en lasten	-20.297	-20.347	-21.221	874
Ottrekkingen aan reserves	423	423	693	-270
Stortingen in reserves	-12	-12	-12	0
Mutaties reserves	412	412	682	-270
Totaal	-19.886	-19.936	-20.539	604

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Lasten	-874

5.2 Sportaccommodaties

Exploitatie overdekte Zwembaden

-185

Met de komst van de omgevingswet en daarbij de nieuwe zwemwaterwet, zijn er met name op water/ lucht behandeling, veiligheid en toezicht strengere wet en regelgeving gekomen. Dit zorgt voor extra inzet personeel.

Herstelactie subsidie Sporthal Emmercompasuum

-124

Het betreft een deel van de ontvangen subsidie van de Provincie voor de sporthal, die destijds abusievelijk in het rekeningresultaat is terechtgekomen, maar voor een juiste en rechtmatige financiële afronding van het project van essentieel belang is.

Huur en lediging Afvalcontainers

-70

De begrote kosten voor de huur en het legen van de afvalcontainers bij zwembaden, sporthallen, gymzalen en 4 sportparken (werkplaatsen buitensport oude Roswinkelerweg, Nieuw-Weerdinge, Emmer-Compasuum en Klazienaveen) is niet toereikend gebleken de afgelopen jaren. Hiervoor is extra budget nodig.

Leasecontracten voertuigen **-75**

Onze voertuigenvoorraad wordt geleased. De leaseprijzen zijn fors omhoog gegaan. Deze kosten zijn structureel. In berap 2-2023 waren incidenteel midelen toegekend. Hierbij de structurele doorrekening.

Wateroverlast sportparken **-150**

Het weer is de laatste jaren extremer geworden met al gevolg niet alleen droge perioden maar ook grotere hoeveelheden neerslag in korte tijd en/of juist langere tijd veel neerslag.
Dit heeft als gevolg natte velden die tijdelijk of mogelijk zelfs langere tijd niet bespeelbaar zijn.

Door klimaatverandering is er meer budget nodig om de buitensportaccommodaties gebruiksklaar te houden.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Resultaatbestemming CBK 2023 **-70**

In 2023 is er budget toegekend inzake de verbouwing voor de heropening van het CBK in het Rensenpark. De bouw van het nieuwe CBK is vertraagd waardoor het budget in 2023 niet volledig is besteed. De kosten worden daarom in 2024 gemaakt.

Verhuizing/inrichting CBK **-200**

Voor de verhuizing en inrichting van het nieuwe CBK is circa € 200.000 nodig. Dit budget is gereserveerd in de reserve calamiteitenfonds.

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves **270**

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Resultaatbestemming CBK 2023 **70**

In 2023 is er budget toegekend inzake de verbouwing voor de heropening van het CBK in het Rensenpark. De bouw van het nieuwe CBK is vertraagd waardoor het budget in 2023 niet volledig is besteed. De kosten worden daarom in 2024 gemaakt.

Verhuizing/inrichting CBK **200**

Voor de verhuizing en inrichting van het nieuwe CBK is circa € 200.000 nodig. Dit budget is gereserveerd in de reserve calamiteitenfonds.

Programma 9 Sociaal Domein

Trends en Ontwikkelingen

Wmo

De eigen bijdrage Wmo blijkt de afgelopen jaren structureel lager uit te vallen dan begroot. De eigen bijdrage wordt berekend en geïnd door het CAK aan de hand van het inkomen. Bepaalde categorieën zijn wettelijk vrijgesteld van de eigen bijdrage. Daarnaast hebben we een gemeentelijk minimabeleid waarin tot een bepaald minimuminkomen geen eigen bijdrage wordt betaald. We hebben als gemeente geen inzicht wie welke eigen bijdrage betaalt en krijgen alleen het uiteindelijke bedrag te zien. Een duidelijke verklaring voor deze inkomsten is daardoor niet te geven.

Bij hulpmiddelen is er sprake van structureel hogere kosten. Dit komt mede door structureel meer kosten aan onderhoud. Oorzaken hiervan zijn het na-ijleffect van corona en de vergrijzing. Daarnaast is er een stijging in de uitgifte van het aantal complexe (duurdere) hulpmiddelen doordat inwoners met complexere ziektebeelden en beperkingen langer thuis blijven wonen.

Voor de gebiedsbudgetten schoonmaakondersteuning en begeleiding was een aanvulling op de indexatie nodig omdat er een significant verschil zat tussen de gebruikte voorlopige indexatie en de definitieve indexatie. Om de aanbieders reële tarieven te kunnen bieden is dit verschil weggenomen

Beschermd Wonen

De differentiatie van voorzieningen binnen beschermd wonen heeft ervoor gezorgd dat voorzieningen beter bij de hulpvraag van de cliënten aansluiten. Daarnaast is het ook minder financieel belastend omdat er doorgaans minder intensieve zorg wordt ingezet. Dit sluit aan bij de beweging van Beschermd wonen naar een Beschermd Thuis.

De aanhoudende hoge instroom in de WLZ heeft ervoor gezorgd dat er maatregelen moeten worden genomen, om de zorg duurzaam en financieel houdbaar te houden. De eerste landelijke doelstelling voor Q1 2024, een verminderde instroom van 20% in de WLZ is behaald. Dit betekent dat er voor 2024 er niet gekort wordt op het gemeentelijke budget.

Het aantal cliënten dat gebruik maakt van Beschermd wonen is na de grote uitstroom van ongeveer 55% naar WLZ in 2021, de laatste jaren stabiel gebleven. In de begroting 2024 is rekening gehouden met een lichte stijging. De lichte stijging kan worden veroorzaakt door de verminderde instroom naar de WLZ waardoor cliënten langer gebruik moeten maken van beschermd wonen en de krapte op de woningmarkt waardoor cliënten minder stel zouden kunnen doorstromen naar een zelfstandige woning met eventuele ambulante begeleiding.

Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat we op het product beschermd wonen middelen overhouden ten opzichte van de begroting.

Jeugd

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

Naar aanleiding van de jaarrekening 2023 en de nieuwe tarieven, worden de budgetten 2024 meerjarig aangepast. Reden hiervoor zijn stijging van kosten (tariefstapeling) vanwege toenemende complexiteit. Waardoor woonsettingen van kleinere groepen en meer inzet van personeel noodzakelijk zijn. Daarnaast hebben we te maken met een stijging van loonkosten. We zien dat tarieven door loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk nu op onze begroting toepassen. En we zien jaarlijks casussen waar op incidenteel niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is. Dit omdat we deze vanwege de complexiteit of ontbreken van specifiek aanbod binnen het reguliere jeugdhulpaanbod geen passende zorg kunnen bieden

Persoonsgebonden budget Jeugd

De gemiddelde prijs voor PGB Jeugd loopt jaarlijks op. We zien geen directe toename van het aantal PGB's maar kennen vanuit de jeugdhulp een aantal zware complexe casussen met hoge zorgkosten en kwetsbare jeugdigen. Welke echter niet doorstromen naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ)

Stijging landelijke tarieven Gecertificeerde Instellingen

Per 1 januari 2024 zijn er landelijk nieuwe tarieven ingevoerd voor de gecertificeerde instellingen (GI). Achterliggende reden voor deze nieuwe tarieven is om de workload voor jeugdbeschermers en jeugdreclasseringsmedewerkers structureel omlaag te brengen en hiermee ruimte te creëren zodat deze professionals beter hun werk kunnen uitvoeren. Hierdoor zullen de tarieven voor de drie in Drenthe werkende GI's in 2024 fors stijgen met gemiddeld ongeveer 26,5 %. Daarnaast moeten er nog afspraken worden gemaakt om de effecten van groei of krimp van het volume op te vangen.

Het verschil tussen de huidige tarieven en het nieuwe tarief bedraagt landelijk € 60 miljoen. Het rijk draagt vanaf 2024 structureel € 30 miljoen per jaar hieraan bij. Van gemeenten wordt verwacht dat zij vanaf 2024 € 25 miljoen structureel bijdragen en met ingang van 2025 wordt dit bedrag verhoogd naar € 30 miljoen structureel.

Jeugdhulpregio Drenthe

Vanuit Jeugdhulpregio Drenthe is een voorlopige begroting 2024 ontvangen. Deze is hoger dan reeds opgenomen in de huidige begroting. Dit komt deels door de inzet en uitbreiding van het regioteam en aansturing van het regioteam van de Jeugdhulpregio Drenthe. Daarnaast zijn er bij contractering op 3Noord niveau van schaarste voorzieningen (bovenregionale specialistische jeugdhulp) en de jeugdhulp + afspraken gemaakt over beschikbaarheidsfinanciering om zo de continuïteit van deze kwetsbare voorzieningen te garanderen. Deze zijn in de begroting van de jeugdhulpregio zichtbaar gemaakt.

Integrated Care

Verhoging van het budget Integrated Care (vanuit programma 4 door middel van resultaatbestemming) door uitbreiden van Integrated Care van 2 naar 6 voorscholen met inzet op de doelgroep 2 – 4 jaar.

Participatie

Deelnemersbijdrage EMCO

In de begrotingswijziging 2024 van EMCO valt de deelnemersbijdrage voor Emmen € 215.000 hoger uit. De stijging wordt vooral veroorzaakt door hogere loonkostenstijgingen WSW en beschut werk ten opzichte van de opbrengsten. Tevens spelen de huidige investeringsplannen ten aanzien van duurzaamheidsmaatregelen hier een rol in. De aankomende meicirculaire, waar mogelijk een bijstelling van de rijksbijdrage WSW in zit, wordt bij Berap II 2024 nader beschouwd.

Resultaatbestemming 2023 EMCO

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 van EMCO-groep vloeit circa € 840.000 terug naar de Gemeente Emmen. Dit is als bate verwerkt in de jaarrekening 2023. Bij de resultaatbestemming van EMCO is besproken om dit aandeel van Emmen in 2024 direct weer in te zetten ten behoeve van het Participatiebanen plan. Dit plan bevat de ambitie om maximaal 30 banen in te vullen voor 2024, 2025 en 2026, bedoeld voor inwoners van de gemeente Emmen met arbeidsvermogen waarvoor duurzame uitstroom naar werk niet mogelijk is gebleken.

Maatschappelijke opvang

Uit de DUVO-MO worden verscheidene diensten gefinancierd ten behoeve van onze meest kwetsbare inwoners in Emmen en Drenthe. Tot en met 2023 kwamen wij uit met de begroting. Vanaf 2024 lukt dat niet meer, vooral door oplopende (forse) indexaties. De indexatie van de Rijksmiddelen wordt niet aan de DUVO-MO toegevoegd, maar zit inbegrepen in het accres van het gemeentefonds van de Drentse gemeenten. De tekorten moeten gedekt worden uit een aanvulling op de ambulantiseringmiddelen, reserve MO/VO, en de indexatie bij andere gemeenten.

Opvang Oekraïne

In de begroting 2024 is een inschatting gemaakt van de kosten voor opvang voor de Oekraïners in 2024. De berekening kwam destijds uit op een kosten bedrag van € 11 miljoen. De inkomsten rijksmiddelen hebben wij bij de begroting 2024 gelijkgesteld aan het bedrag aan kosten. Dit omdat ten tijde van het schrijven van de begroting 2024 er een onderzoek liep naar (bijstelling van) de normvergoeding. Inmiddels is duidelijk geworden dat er de systematiek van normvergoeding blijft bestaan. De normvergoeding is wel bijgesteld van € 83 naar € 61 per bed.

Daar bovenop mogen aanvullend de werkelijke kosten voor het leefgeld worden gedeclareerd. Op basis van deze informatie is een berekening gemaakt van de te verwachten inkomsten over 2024 en is de kostenbegroting geactualiseerd.

De verwachte inkomsten in 2024 zijn € 23,7 miljoen. € 12,7 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. De bijgestelde kostenbegroting voor 2024 is € 12,6 miljoen, een bedrag van € 1,6 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. Per saldo wordt er in 2024 een voordeel van € 11,1 miljoen verwacht. Dit bedrag storten we, conform onze huidige werkwijze, in de reserve calamiteitenfonds.

CAO-stijgingen

Op verschillende onderdelen worden hogere CAO's afgesloten die gevolgen hebben voor de gemeentelijke uitgaven. Het gaat onder andere om Publiek vervoer, Sedna, Menso, EMCO en de GGD.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 9 Sociaal Domein weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	15.933	15.933	28.408	-12.475
Lasten	-180.047	-181.206	-188.734	7.528
Saldo van baten en lasten	-164.114	-165.273	-160.326	-4.947
Ottrekkingen aan reserves	189	389	2.534	-2.145
Stortingen in reserves	-21	-21	-11.121	11.100
Mutaties reserves	168	368	-8.587	8.955
Totaal	-163.946	-164.905	-168.914	4.008

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	12.475

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Oekraïne 2024

12.700

In de begroting 2024 hebben wij een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de kosten voor opvang voor de Oekraïners in 2024. De berekening kwam destijds uit op een kosten bedrag van € 11 miljoen. De inkomsten rijksmiddelen hebben wij bij de begroting 2024 gelijk gesteld aan het bedrag aan kosten. Dit omdat ten tijde van het schrijven van de begroting 2024 er een onderzoek liep naar (bijstelling van) de normvergoeding. Inmiddels is duidelijk geworden dat de systematiek van normvergoeding blijft bestaan. De normvergoeding is wel bijgesteld van € 83 naar € 61 per bed. Daar bovenop mogen aanvullend de werkelijke kosten voor het leefgeld worden gedeclareerd. Op basis van deze informatie is een berekening gemaakt van de te verwachten inkomsten over 2024 en is de kostenbegroting geactualiseerd.

De verwachte inkomsten in 2024 zijn € 23,7 miljoen, een bedrag van € 12,7 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. De bijgestelde kostenbegroting voor 2024 is € 12,6 miljoen, een bedrag van € 1,6 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. Per saldo wordt er in 2024 een voordeel van € 11,1 miljoen verwacht. Dit bedrag storten we, conform onze huidige werkwijze, in de reserve calamiteitenfonds.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Aframen eigen bijdrage CAK (Wmo)

-34

De eigen bijdrage Wmo blijkt de afgelopen jaren structureel lager uit te vallen dan begroot.

6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)

Aframen eigen bijdrage CAK (Wmo)

-40

De eigen bijdrage Wmo blijkt de afgelopen jaren structureel lager uit te vallen dan begroot.

6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Aframen eigen bijdrage CAK (Wmo)

-59

De eigen bijdrage Wmo blijkt de afgelopen jaren structureel lager uit te vallen dan begroot.

6.81A Beschermd wonen (WMO)

Aframen eigen bijdrage CAK (Wmo)

-92

De eigen bijdrage Wmo blijkt de afgelopen jaren structureel lager uit te vallen dan begroot.

Lasten

-7.528

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

CAO stijging Sedna

-164

Door loon- en prijsstijgingen ontstaat er een tekort in 2024, dit tekort werkt ook door in 2025 en verder. In de begroting voor Sedna was rekening gehouden met een indexatie van 6%. Echter zijn de werkelijke onderhandelingen uitgekomen op 9,05%.

Haalbaarheidsonderzoek wijkcentrum Emmerhout en Rietlanden

-49

In het collegevoorstel 323204-2023 is besloten om de kosten voor het haalbaarheidsonderzoek te betrekken bij Berap-I.

Oekraïne 2024

-1.600

In de begroting 2024 hebben wij een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de kosten voor opvang voor de Oekraïners in 2024. De berekening kwam destijds uit op een kosten bedrag van € 11 miljoen. De inkomsten rijksmiddelen hebben wij bij de begroting 2024 gelijk gesteld aan het bedrag aan kosten. Dit omdat ten tijde van het schrijven van de begroting 2024 er een onderzoek liep naar (bijstelling van) de normvergoeding. Inmiddels is duidelijk geworden dat de systematiek van normvergoeding blijft bestaan. De normvergoeding is wel bijgesteld van € 83 naar € 61 per bed. Daar bovenop mogen aanvullend de werkelijke kosten voor het leefgeld worden gedeclareerd. Op basis van deze informatie is een berekening gemaakt van de te verwachten inkomsten over 2024 en is de kostenbegroting geactualiseerd.

De verwachte inkomsten in 2024 zijn € 23,7 miljoen, een bedrag van € 12,7 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. De bijgestelde kostenbegroting voor 2024 is € 12,6 miljoen, een bedrag van € 1,6 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. Per saldo wordt er in 2024 een voordeel van € 11,1 miljoen verwacht. Dit bedrag storten we, conform onze huidige werkwijze, in de reserve calamiteitenfonds.

Regierol toegankelijkheid

-60

Voorstel is ingediend en meegenomen in begroting 2023, maar niet opgehaald. Inmiddels is de vacature ingevuld door middel van inhuur. In deze Berap wederom het verzoek tot beschikbaarstellen van budget.

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Jeugdhulpregio Drenthe

-150

Vanuit Jeugdhulpregio Drenthe de voorlopige begroting 2024 ontvangen en op basis hiervan dient de begroting 2024 met € 150.000 te worden bijgesteld. Dit komt mede door het instellen van het regioteam.

Resultaatbestemming 2023 Integrated Care

-104

Ruimte vanuit budgetten 2023 voor uitbreiding van het budget Integrated Care door uitbreiden van 2 naar 6 scholen in de leeftijdsgroep 0 - 4 jaar. Bij aanwezigheid structurele budgetten in 2024 is in eerste instantie dit budget uit 2023 verantwoord op 'bestemmingsreserve resultaatbestemming 2023'. Indien dit aangewend moet worden in 2024 kan dat door middel van een voorstel richting de raad om gebruik te maken van deze ruimte uit 2023.

6.4 WSW en beschutwerk

Deelnemersbijdrage EMCO

-215

In de begrotingswijziging 2024 van EMCO valt de deelnemersbijdrage voor Emmen € 215.000 hoger uit. De stijging wordt vooral veroorzaakt door hogere loonkostenstijgingen WSW en beschut werk ten opzichte van de opbrengsten. Tevens spelen de huidige investeringsplannen ten aanzien van duurzaamheidsmaatregelen hier een rol in.

Resultaatbestemming 2023 EMCO

-840

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 van EMCO-groep vloeit circa € 840.000 terug naar de Gemeente Emmen. Dit is als bate verwerkt in de jaarrekening 2023. Bij de resultaatbestemming van EMCO is besproken om dit aandeel van Emmen in 2024 direct weer in te zetten ten behoeve van het Participatiebanen plan. Dit voorstel komt ter besluitvorming terug in de resultaatbestemmingsposten 2023.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Formatie contractbeheer Medipoint

-44

Beschikbaarstelling budget voor KSD Formatie-uitbreiding.

Gemeentelijke bijdrage Publiek Vervoer Drenthe

-34

In de Voorjaarsbijeenkomst met de raden in BOCE- verband in januari is aangekondigd dat we rekening moeten houden met een kostenstijging als gevolg van loon-prijscompensatie.

Hulpmiddelen Medipoint

-857

Hogere kosten voor hulpmiddelen door een stijging van het aantal aanvragen en hogere kosten van onderhoud.

Resultaatbestemming 2023 Gebiedsbudgetten

-200

Rest budget gebiedsbudgetten 2023 in verband met te lage indexering over 2023. Bij aanwezigheid structurele budgetten in 2024 is in eerste instantie dit budget uit 2023 verantwoord op 'bestemmingsreserve resultaatbestemming 2023'. Indien dit aangewend moet worden in 2024 kan dat door middel van een voorstel richting de raad om gebruik te maken van deze ruimte uit 2023.

6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)

Formatie contractbeheer Medipoint

-8

Beschikbaarstelling budget voor KSD Formatie-uitbreiding.

6.72A Jeugdhulp begeleiding

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-426

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

Persoonsgebonden budget Jeugd

-100

In begroting 2024 was reeds rekening gehouden met een verlaging van de kosten, maar in het PGB Jeugd zitten een aantal zware complexe casussen met hoge zorgkosten en kwetsbare jeugdigen, die niet kunnen doorstromen naar de WLZ. Hierdoor is een verlaging van de kosten in 2024 niet reëel. Daarnaast loopt de gemiddelde prijs voor PGB Jeugd jaarlijks op.

6.72B Jeugdhulp behandeling

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-273

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.72C Jeugdhulp dagbesteding

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-69

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-39

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.73A Pleegzorg

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-166

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.73B Gezinsgericht

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-358

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.73C Jeugdhulp met verblijf overig

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-9

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-392

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.74B Jeugdhulp crisis-LTA-GGZ verblijf

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-114

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.74C Gesloten plaatsing

Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig

-39

Uitgaande van de jaarrekening met betrekking tot Jeugd zal het huidige geraamde bedrag in de begroting 2024 structureel niet voldoende zijn. Ten eerste is het nadeel ontstaan doordat de tarieven vanwege loonkosten meer stijgen dan de indexatie die we op basis van de bekostiging van het rijk reeds in de begroting hebben verwerkt. Ten tweede neemt de complexiteit van Jeugd toe, waardoor specialistische zorg toeneemt en als laatste zien we jaarlijkse casussen waar op incidentele niveau (via CGO) extra investering noodzakelijk is.

6.81A Beschermd wonen (WMO)

Aframen kosten Beschermd Wonen

1.000

Voor Berap-I 2024 is het advies om €1.000.000 vrij te laten vallen, omdat we nog geen volledig beeld hebben hoe dit jaar zal verlopen. Verdere overschotten kunnen dan bij Berap-II 2024 meegenomen worden. Voor de daaropvolgende jaren kan circa 1 miljoen per jaar vrijvallen.

6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)

MO/VO

-1.287

Uit de DUVO-MO worden verscheidene diensten gefinancierd ten behoeve van onze meest kwetsbare inwoners in Emmen en Drenthe. Tot en met 2023 kwamen wij uit met de begroting. Vanaf 2024 lukt dat niet meer, vooral door oplopende (forse) indexaties. De indexatie van de Rijksmiddelen wordt niet aan de DUVO-MO toegevoegd maar zit inbegrepen in het accres van het gemeentefonds van de Drentse gemeenten. De tekorten moeten gedekt worden uit een aanvulling op de ambulantiseringmiddelen, reserve MO/VO, en de indexatie bij andere gemeenten.

6.82A Jeugdbescherming

Stijging landelijke tarieven Gecertificeerde Instellingen

-855

Door een afspraak op landelijk niveau zullen de tarieven voor de drie in Drenthe werkende GI's in 2024 fors stijgen met gemiddeld ongeveer 26,5%. Het landelijke tarief is per 1 januari 2024 van kracht. Daarnaast is er een loon- en prijsindex CPB voor de jaren 2025 en verder toegepast zoals opgenomen in de meicirculaire 2023. Van het rijk ontvangen we een dekking voor deze stijging van tarieven van € 240.000.

6.82B Jeugdreclassering

Stijging landelijke tarieven Gecertificeerde Instellingen

-145

Door een afspraak op landelijk niveau zullen de tarieven voor de drie in Drenthe werkende GI's in 2024 fors stijgen met gemiddeld ongeveer 26,5%. Het landelijke tarief is per 1 januari 2024 van kracht. Daarnaast is er een loon- en prijsindex CPB voor de jaren 2025 en verder toegepast zoals opgenomen in de meicirculaire 2023. Van het rijk ontvangen we een dekking voor deze stijging van tarieven van € 240.000.

7.1 Volksgezondheid

Deelnemersbijdrage en jaarrekeningresultaat 2023 GGD

69

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 van de GGD wordt conform afspraken in Drents verband het restant na bestemming uitgekeerd naar de deelnemende gemeenten. Voor Emmen is dit een voordeel van € 205.000.

In de begrotingswijziging 2024 van de GGD valt de deelnemersbijdrage voor Emmen € 136.440 hoger uit. De stijging wordt veroorzaakt door € 113.482 meerkosten jeugdzorg Oekraïense kinderen en € 22.958 meerkosten maternale kinkhoestvaccinatie. De meerkosten jeugdzorg Oekraïense kinderen kan gedekt worden uit de decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein (verwerkt in Reserve Calamiteitenfonds).

Mutaties reserves

Onttrekkingen aan reserves

2.145

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Deelnemersbijdrage en jaarrekeningresultaat 2023 GGD

124

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 van de GGD wordt conform afspraken in Drents verband het restant na bestemming uitgekeerd naar de deelnemende gemeenten. Voor Emmen is dit een voordeel van € 205.000.

In de begrotingswijziging 2024 van de GGD valt de deelnemersbijdrage voor Emmen € 136.440 hoger uit. De stijging wordt veroorzaakt door € 113.482 meerkosten jeugdzorg Oekraïense kinderen en € 22.958 meerkosten maternale kinkhoestvaccinatie. De meerkosten jeugdzorg Oekraïense kinderen kan gedekt worden uit de decentralisatie-uitkering Meerkosten Oekraïne sociaal domein (verwerkt in Reserve Calamiteitenfonds).

6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Resultaatbestemming 2023 Integrated Care

104

Ruimte vanuit budgetten 2023 voor uitbreiding van het budget Integrated Care door uitbreiden van 2 naar 6 scholen in de leeftijdsgroep 0 - 4 jaar. Bij aanwezigheid structurele budgetten in 2024 is in eerste instantie dit budget uit 2023 verantwoord op 'bestemmingsreserve resultaatbestemming 2023'. Indien dit aangewend moet worden in 2024 kan dat door middel van een voorstel richting de raad om gebruik te maken van deze ruimte uit 2023.

6.4 WSW en beschutwerk

Resultaatbestemming 2023 EMCO

840

Vanuit het jaarrekeningresultaat 2023 van EMCO-groep vloeit circa € 840.000 terug naar de Gemeente Emmen. Dit is al te verwerkt in de jaarrekening 2023. Bij de resultaatbestemming van EMCO is besproken om dit aandeel van Emmen in 2024 direct weer in te zetten ten behoeve van het Participatiebanen plan. Dit voorstel komt ter besluitvorming terug in de resultaatbestemmingsposten 2023.

6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)

Resultaatbestemming 2023 Gebiedsbudgetten

200

Rest budget gebiedsbudgetten 2023 in verband met te lage indexering over 2023. Bij aanwezigheid structurele budgetten in 2024 is in eerste instantie dit budget uit 2023 verantwoord op 'bestemmingsreserve resultaatbestemming 2023'. Indien dit aangewend moet worden in 2024 kan dat door middel van een voorstel richting de raad om gebruik te maken van deze ruimte uit 2023.

7.1 Volksgezondheid

MO/VO

877

Uit de DUVO-MO worden verscheidene diensten gefinancierd ten behoeve van onze meest kwetsbare inwoners in Emmen en Drenthe. Tot en met 2023 kwamen wij uit met de begroting. Vanaf 2024 lukt dat niet meer, vooral door oplopende (forse) indexaties. De indexatie van de Rijksmiddelen wordt niet aan de DUVO-MO toegevoegd maar zit inbegrepen in het accres van het gemeentefonds van de Drentse gemeenten. De tekorten moeten gedekt worden uit een aanvulling op de ambulantiseringmiddelen, reserve MO/VO, en de indexatie bij andere gemeenten.

Stortingen in reserves

-11.100

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Oekraïne 2024

-11.100

In de begroting 2024 hebben wij een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van de kosten voor opvang voor de Oekraïners in 2024. De berekening kwam destijds uit op een kosten bedrag van € 11 miljoen. De inkomsten rijksmiddelen hebben wij bij de begroting 2024 gelijk gesteld aan het bedrag aan kosten. Dit omdat ten tijde van het schrijven van de begroting 2024 er een onderzoek liep naar (bijstelling van) de normvergoeding. Inmiddels is duidelijk geworden dat de systematiek van normvergoeding blijft bestaan. De normvergoeding is wel bijgesteld van € 83 naar € 61 per bed. Daar bovenop mogen aanvullend de werkelijke kosten voor het leefgeld worden gedeclareerd. Op basis van deze informatie is een berekening gemaakt van de te verwachten inkomsten over 2024 en is de kostenbegroting geactualiseerd.

De verwachte inkomsten in 2024 zijn € 23,7 miljoen, een bedrag van € 12,7 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. De bijgestelde kostenbegroting voor 2024 is € 12,6 miljoen, een bedrag van € 1,6 miljoen hoger dan bij de begroting 2024 geraamd. Per saldo wordt er in 2024 een voordeel van € 11,1 miljoen verwacht. Dit bedrag storten we, conform onze huidige werkwijze, in de reserve calamiteitenfonds.

Programma 10 Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen

Trends en Ontwikkelingen

Speerpunten personeel

In 2024 blijven we inspelen op het vinden van gekwalificeerde medewerkers in een krappe arbeidsmarkt. We blijven focussen op persoonlijke ontwikkeling, op het goede gesprek tussen leidinggevende en medewerker en op de integrale inzet van medewerkers.

Prioriteit is op dit moment het digitaliseren van de werkprocessen en de verdere ontwikkeling van het salarissysteem (Youforce). Inherent is ook een formatie-uitbreiding van de PSA noodzakelijk. Afgelopen jaren is het aantal medewerkers waarvoor wij de salarisadministratie doen (gemeente Emmen, RUD en Menso) gegroeid. Als we nu geen extra formatie op PSA inzetten, dan ontstaat er een kloof tussen beheer en ontwikkelingen binnen HR. Dit gaat ten koste van de kwaliteit van de dienstverlening.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid blijft ook in 2024 een speerpunt. Uit de eerste cijfers blijkt dat er nog steeds geen daling is ingezet in het verzuimcijfer. In overleg met de werkgroep Vitaliteit en de Arbo-dienst gaan we in 2024 extra maatregelen treffen om het verzuim structureel te laten dalen. Deze maatregelen sluiten aan bij eerder ingezet beleid (SPP, gesprekscyclus en persoonlijk leiderschap).

Informatiebeveiliging, Privacy & ICT kosten

De ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy volgen elkaar razendsnel op, wat grote uitdagingen voor onze ICT met zich meebrengt. Zo wordt onder meer bij de toepassing van innovaties als onderdeel van de 'digitale transformatie' verwacht dat de risico's en maatregelen ten aanzien van informatiebeveiliging en privacy gedekt zijn. Bovendien vragen de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) de nodige tijd van de organisatie, en wordt komend jaar de NIS2 richtlijn omgezet in nationale wetgeving. Gemeenten krijgen daarmee te maken met een zorgplicht, meldplicht en toezicht. De voorbereidingen hiervoor zijn inmiddels gestart.

Toenemende automatisering (door digitalisering en robotisering) en personeelsgroei maakt dat de behoefte aan hardware en applicaties groeit, met bijbehorende kosten. Ook zal er in toenemende mate gebruik gemaakt gaan worden van clouddiensten. Hierdoor verschuiven de kosten van investeringen naar inkoop van diensten.

Budgettaire ontwikkelingen

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling van de baten en lasten voor Programma 10 Bedrijfsvoering en Inkomstenbronnen weer.

(bedragen x € 1.000)	Primitieve begroting	Gewijzigde begroting	Prognose BERAP 2024-I	Afwijking
Baten	348.908	352.188	354.096	-1.908
Lasten	-53.916	-56.862	-56.324	-538
Saldo van baten en lasten	294.992	295.325	297.772	-2.447
Ottrekkingen aan reserves	717	932	932	0
Stortingen in reserves	-6.569	-6.569	-6.569	0
Mutaties reserves	-5.852	-5.637	-5.637	0
Totaal	289.140	289.688	292.135	-2.447

Toelichting

(bedragen x € 1.000)	2024
Saldo van baten en lasten	
Baten	1.908
0.4 Overhead	
Kantoorsoftwarekosten	500

De afgelopen jaren is een tekort ontstaan op middelen voor software. Dit heeft te maken met het moeten overschakelen op duurdere licenties in verband met noodzakelijke verbeteringen van de beveiliging, (forse) prijsstijgingen en een stevige groei van het aantal licenties. Hiervan wordt +/- 45% doorbelast naar de externe afnemers dat leidt tot een voordeel aan de batenkant. Dit voordeel dient ter gedeeltelijke dekking van dit tekort.

0.5 Treasury

Lagere dividenduitkeringen **-107**

Het werkelijk ontvangen dividend is lager dan bij de begroting is ingeschat. Voor Enexis gaat dit om € 87.000. Bij de BNG Bank gaat dit om € 20.000.

0.62 OZB- niet woningen

Gebiedsfonds energiepark Pottendijk **212**

Met ingang van is 2023 voor de duur van 16 jaar gebiedsfonds energiepark Pottendijk opgericht/ingesteld. De begrotingssubsidie dat betrekking heeft op 2023 wordt naast de begrotingssubsidie 2024 in 2024 uitbetaald.

0.7 Algemene uitkering

Aanpassing basisgegevens gemeentefonds **413**

Vooruitlopend op de meicirculaire passen we ieder jaar de basisgegevens al eerder aan. Deze aanpassingen zijn gebaseerd op de meest actuele informatie zoals bijvoorbeeld de lagere aantallen uitkeringen uit het actuele scenario BUIG. Ook stellen we de nieuwe jaarschijf 2028 bij op basis van het doortrekken van de trend.

Extra ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds **1.390**

Bij de voorjaarsnota 2024 is bekend gemaakt dat de ruimte onder het plafond BTW Compensatiefonds € 214 miljoen hoger is dan in de vorige circulaire. Deze extra ruimte mogen we structureel in onze begroting verwerken. Het gaat voor Emmen om een bedrag van € 1,39 miljoen aan extra ruimte voor de jaren tot en met 2026. Voor de jaren vanaf 2027 gaat het om € 1,49 miljoen

Lager accres op basis van CEP 2024 **-740**

Recent heeft het Centraal Plan Bureau (CPB) het Centraal Economisch Plan 2024 (CEP 2024) gepubliceerd. Op basis van het CEP 2024 weten we dat de indices voor de berekening van het accres gemeentefonds de komende jaren worden verlaagd. Dit zal worden verwerkt in de meicirculaire 2024.

Stijging landelijke tarieven Gecertificeerde Instellingen **240**

Door een afspraak op landelijk niveau zullen de tarieven voor de drie in Drenthe werkende GI's in 2024 fors stijgen met gemiddeld ongeveer 26,5%. Het landelijke tarief is per 1 januari 2024 van kracht. Daarnaast is er een loon- en prijsindex CPB voor de jaren 2025 en verder toegepast zoals opgenomen in de meicirculaire 2023. Van het rijk ontvangen we een dekking voor deze stijging van tarieven van € 240.000.

Lasten **538**

0.4 Overhead

Applicatiemanagement **-400**

Door onvoorzien hoge prijsstijgingen, uitbreidingen van modules en consultancykosten is een nadeel op applicatiemanagement ontstaan. Door nu structureel de begroting aan te vullen met € 400.000 en beter te sturen op financiële consequenties bij uitbreidingen van modules etc. zal het risico op tekorten worden verkleind.

Digitalisering HRM **-113**

De technische ontwikkelingen van de salarisverwerking (Visma-Raet) gaan verder. Als organisatie is er geen keuze om dit wel of niet te volgen (zie het als internet-bankieren). Deze ontwikkeling gaat ook bijdragen aan het verminderen van de werkdruk. Minder handmatige mutaties zijn nodig en het fout percentage neemt af. Daarentegen moet er vanuit risicomanagement weer meer worden gecontroleerd.

De kosten gaan wel toenemen. Er wordt een vast bedrag per afgenomen dienst en een bedrag per medewerker in rekening gebracht. Dit jaar is ook de Youforce-app geïntroduceerd en zitten nog meer ontwikkelingen in de pijplijn zoals voor het introductieprogramma en persoonlijke ontwikkeling.

Geldigheidsduur reisdocumenten **-50**

Door de wijziging in geldigheidsduur van reisdocumenten zullen de komende jaren meer paspoorten en ID kaarten uitgegeven worden. Voor 2024 is de begroting reeds aangepast voor paspoorten en ID-kaarten, echter is een hogere afwijking te zien in het aantal uitgegeven paspoorten. Hierom zullen zowel inkomsten uit leges als afdrachten aan de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens hoger zijn dan begroot. Op basis van de huidige prognoses wordt een extra bedrag van € 175.000 aan inkomsten en € 82.000 aan uitgaven verwacht. Bij Berap-II 2024 wordt dit eventueel verder aangepast. Binnen de organisatie werd gezocht naar dekking voor het project verbetering dienstverlening bij Emmen werkt. Uit bovenstaand voordeel wordt een bijdrage gedaan van € 50.000.

Inhuur derden in verband met programma informatiebeveiliging **-115**

In verband met de komend jaar gaan geldende wettelijke verplichting (NIS2) voor gemeenten om passende en proportionele maatregelen om informatiebeveiligingsrisico's te beheersen, zullen wij externe expertise moeten inhuren. Zie voor het programma informatiebeveiliging ook het kadernotavoorstel.

Juridische meerkosten 2024 **-120**

Diverse juridische processtappen en procedures door derden brengen met zich mee dat het budget voor inschakeling juridische expertise niet toereikend is en zal leiden tot een aanmerkelijke uitgavestijging.

Kantoorsoftwarekosten **-1.100**

De afgelopen jaren is een tekort ontstaan op middelen voor software. Dit heeft te maken met het moeten overschakelen op duurdere licenties in verband met noodzakelijke verbeteringen van de beveiliging, (forse) prijsstijgingen en een stevige groei van het aantal licenties. Hiervan wordt +/- 45% doorbelast naar de externe afnemers dat leidt tot een voordeel aan de batenkant. Dit voordeel dient ter gedeeltelijke dekking van dit tekort.

Overschrijding diensten van derden **-80**

Vanwege afwezigheid medewerker wordt de inzet van de diensten van een extern bureau verlengd om zo de werkzaamheden omtrent de rechtmatigheidsverantwoording gedaan te krijgen.

Overschrijding verzuim en reïntegratie **-82**

Het verzuim is op dit moment hoger dan gewenst. Intern zijn we bezig om maatregelen te nemen om grip te krijgen op verzuim. Overschrijding van het budget om externe deskundigheid in te schakelen zal dit jaar worden overschreden. Het bedrag waar we het vorige jaar mee hebben overschreden is reëel. De verwachting is dat de effecten van de maatregelen dit jaar nog merkbaar zullen zijn.

Personeel derden team AUT **-330**

Mede door krapte op de arbeidsmarkt moet worden ingehuurd op specialistische functies. Tevens is inhuur benodigd voor inkoop & aanbesteding, een projectleider digitale werkomgeving en een incident manager.

Rechtmatigheidscontrole inkoop

-40

Om goed in control te zijn van onze contracten hebben we stevig contractbeheer nodig. Onder contractbeheer verstaan we het fysiek en digitaal beheren van contracten, zodat de juiste informatie op het juiste tijdstip en op de juiste plaats beschikbaar is. Door contracten vast te leggen en te beheren hebben we een goed beeld van de verplichtingen die zijn aangegaan en van de momenten waarop (intensieve) monitoring nodig is. Om dit goed in te kunnen inregelen voor al onze contracten hebben we 0.5 fte nodig

Revitalisering bestuurslaag

-400

Voor de bestuurslaag inclusief raadszaal en naastgelegen ruimtes, is een ontwerp gemaakt voor de revitalisering. Er is vanuit verschillende perspectieven behoefte de inrichting van de vloer, de kamers en de raadszaal te veranderen. De raad heeft besloten om een krediet beschikbaar te stellen van € 2,747 miljoen voor de revitalisering. De kapitaallasten zijn structurele lasten, waardoor in de toekomst ook kan worden voorzien in noodzakelijke vervanging van bijvoorbeeld apparatuur. Hiermee houden we de bestuurslaag ook echt up tot date. Het reeds beschikbare krediet voor de herhuisvesting van het Raadhuisplein (inventaris) (opgenomen in begroting 2024) kan voor € 535.000 worden aangewend voor de revitalisering. In totaal is een aanvullend krediet van € 2,212 miljoen nodig. De eenmalige kosten van € 369.500 en rentelasten in 2024 van € 30.250 worden gedekt door de algemene reserve.

Schoonmaak en interieurvoorziening

-85

Tijdens de corona-periode 2020 en 2021 zijn bepaalde werkzaamheden (onder andere schoonmaak, onderhoud en interieurvoorzieningen) in mindere mate uitgevoerd en zijn binnen de budgetten van het Raadhuisplein niet de kosten gemaakt, welke vooraf gecalculereerd waren. Het tekort en het resterende budget op andere taken hebben zich verrekend. Hierdoor is het tekort op de schoonmaak en interieurvoorziening in 2022 niet voldoende uitgelicht, doordat binnen andere taken in het grootboeknummer budget over was. Dit heeft in 2022 niet geresulteerd tot tekorten voor schoonmaak en interieurvoorziening.

Door stijgende prijzen en de volledige uitvoer van werkzaamheden, kunnen de resterende budgetten van overige taken binnen het grootboeknummer, het tekort op schoonmaakkosten en interieurvoorziening niet meer compenseren. Ook kunnen de overeengekomen werkzaamheden volledig uitgevoerd worden door de derde partijen.

Strategische positionering Citymarketing

70

Om onze ambities te kunnen realiseren, is het nodig om de positie van Emmen als 100.000+ gemeente te versterken. Citymarketing kan daarbij een belangrijke rol spelen. Er is geen citymarketing organisatie (meer) in de gemeente Emmen. Binnen de gemeente ontbreekt expertise op dit terrein. Ook zit er geen coördinatie en samenwerking op initiatieven op het gebied van profilering, marketing en lobby. Hierdoor ontbreekt een duidelijk profiel van de gemeente en laten we kansen liggen om ons goed te positioneren. Door citymarketing expertise en budget toe te voegen aan het team communicatie, kunnen we de resterende collegeperiode benutten om de strategische positionering van Emmen gecoördineerd op te pakken en citymarketing nieuw leven in te blazen.

Voor 2024 komt de dekking van € 70.000 uit de communicatiebudgetten online middelen en publicaties. De kosten van dit voorstel worden gemaakt in programma 1.

0.5 Treasury

Rente geldleningen

1.000

Door de renteverhogingen die de Europese Centrale Bank heeft moeten doorvoeren als gevolg van de gestegen inflatie, is bij de Begroting 2024 de begrote rente verhoogd. Op dit moment lijkt de piek van renteverhogingen te zijn bereikt en spreekt men voorzichtig over mogelijke renteverlagingen. Daarnaast is er sprake van achterblijvende investeringen waardoor minder geldleningen benodigd zijn.

0.61 OZB woningen

Inhuur derden bezwaar en beroep

-100

Vanwege structureel hogere aantallen WOZ-bezwaren en beroepen is meer budget nodig voor de afhandeling hiervan. De begrote bedragen waren gebaseerd op 800-1000 jaarlijkse bezwaren, maar de ervaring van de afgelopen jaren is dat dit tussen 1500 en 2500 jaarlijkse bezwaren ligt. Voor 2024 gaan we uit van 1500, daar is dit bedrag op gebaseerd.

0.64 Belastingen Overig

Verlagen voorziening dubieuze debiteuren belastingen

150

De begroting is al jaren bekend met een jaarlijkse storting in de voorziening voor dubieuze belasting debiteuren, (niet te verwarren met de voorziening dubieuze debiteuren).

Aangezien de betaalmoraal in Emmen goed is, er veel sprake is van automatische betalingen, en er een aantal grote posten die in het verleden openstonden zijn komen te vervallen, kan de hoogte van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren verlaagd worden. Mede op basis van deze tendens afgelopen jaren kan ca € 300.000 vrijvallen. De vrijval is per taakveld verwerkt.

0.7 Algemene uitkering

MO/VO

48

Uit de DUVO-MO worden verscheidene diensten gefinancierd ten behoeve van onze meest kwetsbare inwoners in Emmen en Drenthe. Tot en met 2023 kwamen wij uit met de begroting. Vanaf 2024 lukt dat niet meer, vooral door oplopende (forse) indexaties. De indexatie van de Rijksmiddelen wordt niet aan de DUVO-MO toegevoegd maar zit inbegrepen in het accres van het gemeentefonds van de Drentse gemeenten. De tekorten moeten gedekt worden uit een aanvulling op de ambulantiseringmiddelen, reserve MO/VO, en de indexatie bij andere gemeenten.

0.8 Overige baten en lasten

Effect CAO stijging stelpost loonstijging

-595

Werkgevers en vakbonden hebben een onderhandelingsresultaat over de nieuwe cao's voor de gemeentelijke sector afgesloten. De looptijd is 15 maanden (1 januari 2024 t/m 31 maart 2025) met een loonafpraak van 4,75% per 1 januari 2024 en 1,25% per 1 oktober 2024. De CAO-stijging is doorgerekend ten opzichte van de huidige stelpost in onze begroting. Deze stelpost is ontoereikend om de cao-verhoging op te kunnen vangen. In 2024 verwachten we een nadeel van € 595.000 wat oploopt tot € 2,247 miljoen in 2028.

Voordeel Flexcentrum

100

Voordeel vanwege (interne) doorbelasting van meerdere klussen/opdrachten van medewerkers van het Flexcentrum

Vrijval centrale stelposten

2.780

Op centraal niveau zijn er een aantal stelposten begroot die dienen voor het opvangen van de diverse ontwikkelingen. Deze stelposten kunnen bij berap 2024-I en de begroting 2025 vrijvallen ter dekking van de loon-en prijsstijgingen en de autonome ontwikkelingen.

4 Overige onderwerpen

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op de volgende twee onderwerpen:

1. Reserve calamiteitenfonds
2. Krediet exceptionele prijsstijgingen

4.1 Reserve Calamiteitenfonds

Bij de Berap 2022-II is besloten om de reserve corona te verbreden tot een reserve calamiteitenfonds. Deze reserve wordt ingezet:

1. Voor kosten in verband met opvang effecten van Corona
2. Voor kosten in verband met opvang vluchtelingen uit Oekraïne
3. Voor ondersteuning van inwoners, maatschappelijke partners en instellingen waarmee we een relatie hebben als gemeente (bijvoorbeeld Wildlands, dorpshuizen, sportverenigingen, buitenzwembaden) bij de kosten voor energie, maar ook indirecte kosten zoals uitvoeringskosten en bijvoorbeeld dekking van een eventuele toename van oninbare vorderingen.
4. Als vangnet voor inwoners en maatschappelijke partners die ondanks landelijke regelingen in financiële problemen terechtkomen. In eerste instantie zal een appèl worden gedaan op de eigen verantwoordelijkheid en oplossend vermogen, maar wanneer er geen andere oplossing is kan de gemeente bijspringen. Dit zal een maatwerk aanpak vragen in de beoordeling.
5. Als financieringsbron voor besparende maatregelen bij onze inwoners en maatschappelijke partners op het gebied van energie en duurzaamheid dit als aanvulling op regelingen. Wanneer deze regelingen niet een oplossing bieden kan de gemeente bijspringen. Ook dit zal een maatwerk aanpak vragen in de beoordeling.

Bij deze reserve hanteren wij de volgende werkwijze:

- te dekken kosten uit het normbedrag voor opvang vluchtelingen Oekraïne worden zo goed mogelijk primitief begroot onder de lasten in programma 9 (o.a. kosten huur gebouwen, kosten beveiliging en leefgeld)
- de rijksmiddelen Oekraïne worden zo goed mogelijk primitief begroot onder de baten in programma 9
- de niet-benutte rijksmiddelen Oekraïne worden in de reserve calamiteitenfonds gestort
- het college is bevoegd tot het nemen van besluiten van tot € 400.000; voor hogere bedragen is een raadsvoorstel nodig;
- in het college/raadsvoorstel dient te worden onderbouwd dat er een relatie is met de energiecrisis, corona of Oekraïne;
- er moet sprake zijn van besluiten met incidentele middelen; er kan geen beroep op het fonds worden gedaan voor structurele middelen;
- het college legt verantwoording af over de besteding via de Berap-I, Berap-II en de jaarrekening.

Overzicht verloop van de reserve calamiteitenfonds

In grote lijnen is de prognose van het verloop van het calamiteitenfonds hierna weergegeven. Dit verwachte verloop is gebaseerd op de reeds genomen raads- en collegebesluiten en de te verwachten besluiten.

Bedragen x € 1.000	2024
Stand calamiteitenfonds 1 januari	23.318
Verwachte stortingen	11.100
Verwachte toevoeging in 2024 (over op normvergoeding Oekraïne)	11.100
Claims op de reserve voor 2024 en verder (onttrekkingen)	-2.061
Compensatie energiekosten inwoners/organisaties	-548
Compensatie energiekosten Wildlands/Atlas	-144
College besluiten Corona 2023	
* <i>Cultuursteun</i>	-199
* <i>Kwetsbare groepen/ouderen</i>	-50
* <i>Kapitaallasten vergaderapparatuur</i>	-117
College besluiten Oekraïne 2023	
* <i>Voorportaal huisartsenzorg Oekraïense ontheemden</i>	-200
* <i>Onttrekking reserve Oekraïne voor Asiel en Migratie</i>	-110
Openstaande claims Oekraïne, nog geen collegebesluit	
* <i>Kosten huur tijdelijke huisvesting wijkcentrum Angelslo</i>	-369
* <i>Maatschappelijk werk Sedna</i>	PM
Openstaande claims Oekraïne, verwerkt in Berap I '24	
* <i>Deelnemersbijdrage GGD</i>	-124
Openstaande claims corona, verwerkt in Berap I '24	
* <i>CBK</i>	-200
Prognose stand calamiteitenfonds 31 december	32.357

De stand na de geplande onttrekkingen is ruim € 21 miljoen. Rekening houdend met de geplande toevoeging in 2024 is het saldo van het calamiteitenfonds € 32,3 miljoen aan het einde van 2024.

In de stand is rekening gehouden met -/- € 0,55 miljoen aan restant middelen voor Energie en verduurzaming (Noodfonds) 2023 ten behoeve van 2024. Dit houdt in dat verenigingen/maatschappelijke instellingen ook in 2024 nog gebruik kunnen maken van de compensatie voor hoge energiekosten. Het aanvragen van een tegemoetkoming is mogelijk tot en met 30 juni 2024.

4.2 Krediet exceptionele prijsstijgingen

Er is vorig jaar door de raad besloten om een krediet exceptionele prijsstijgingen van € 14,6 miljoen beschikbaar te stellen met een jaarlijkse kapitaallast van € 540.000. Hieronder is een overzicht opgenomen van de stand van zaken van het krediet waarbij inzicht wordt gegeven in de genomen besluiten (en het resterende deel van het beschikbaar gestelde krediet inclusief kapitaallasten).

Onderdeel	Besluit investerings bedrag	Kapitaallasten	Collegebesluit
<i>(bedragen x 1000 euro)</i>			
Beschikbaar	14.600	540	
Biochron	-1.732	-62	291605-2022
GRP 2019 Nieuw Dordrecht Sportweg Oranjedorpstraat	-112	-3	318422-2022
Fietspad EVZ Koelveen	-73	-3	296713-2022
Riolering Veenoord - fase 1, 2 en 3	-1.575	-44	142198-2023
Openbaar gebied Emmer-Compasuum	-210	-11	154862-2023
Bouw Kindcentrum Emmer-Compasuum	-394	-20	207067-2023
Rioolconstructie Veldlaan Angelslo	-101	-3	203701-2023
Wijkcentrum/Aldi Angelslo	-390	-15	275762-2023
Meerkosten Dordsestraat Noordbargerstraat	-350	-4	286031-2023 (begr. 2024)
VHO-IHP VO-PO 2023	-3.700	-126	286031-2023 (begr. 2024)
Aanpassing renteomslagpercentage / IBK	0	9	BERAPI-2024
Totaal besluiten	-8.637	-282	
Vrijval BERAP	0	0	
Restant	5.963	258	

Bijlage 1: Budgettair neutrale posten in BERAP

<i>(bedragen x € 1.000)</i>				2024
Aanpassing renteomslagpercentage				
Vanwege de aanpassing van het renteomslagpercentage van 1,4% naar 1,1% is de rente op de activa bijgesteld.				
1	0.2 Burgerzaken	Lasten		5
2	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	Lasten		69
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten		19
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten		368
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten		754
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten		0
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten		475
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten		158
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten		9
10	0.4 Overhead	Lasten		-1.857
Aframen Frisse Start				
Frisse Start was tot 2023 een subsidie die werd verstrekt door Provincie Drenthe. Inmiddels is deze regeling komen te vervallen.				
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten		-100
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten		100
Bijramen waterschapslasten en structureren per object				
Afgelopen jaren zijn bij diverse objecten de waterschapslasten gestegen. Daarnaast is gekeken om de kosten per object inzichtelijk te krijgen door herstructurering.				
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten		2
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten		3
7	2.2 Parkeren	Lasten		-9
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten		4
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten		0
10	0.4 Overhead	Lasten		0
Bijstellen begroting energiekosten vastgoed in eigen beheer				
Door prijsstijging van energiekosten zijn deze budgetten aangepast op voor diverse programma's namelijk. De effecten vertalen zich in programma 1, 5, 8, 9 en 10.				
1	0.2 Burgerzaken	Lasten		1
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten		43
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten		0
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten		10
10	0.4 Overhead	Lasten		-54
Bijstellen begroting gemeentelijke Belasting vastgoed in eigen beheer				
Afgelopen jaren zijn er diverse objecten overgedragen richting team Vastgoed en Grondzaken. Nu is ook de financiële vertaling van de objecten in de begroting overgezet aangepast aan de werkelijkheid. Dit komt op meerdere programma's tot uiting.				
1	0.2 Burgerzaken	Lasten		-1

3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	0
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	359
7	2.2 Parkeren	Lasten	-205
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-152
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-6
10	0.4 Overhead	Lasten	5

Budget brede spuk van progr 9 naar progr 8

Sinds 2008 nemen gemeenten deel aan de Impuls brede Scholen Sport en Cultuur waarmee zij combinatiefuncties realiseren.

In 2012 is de oorspronkelijke Impuls brede scholen, sport en cultuur verbreed en uitgebreid en is destijds verder voortgezet onder de naam Brede impuls combinatiefuncties.

De Brede Impuls Combinatiefuncties werd per 1 januari 2019 De Brede Regeling Combinatiefuncties. De looptijd van deze regeling liep van 1-1-2019 t/m 31-12-2022. Dit was geregeld in een decentralisatie-uitkering, deze bedroeg € 492.000. Deze uitkering werd in 2023 in zijn geheel begroot op programma 9, terwijl de verantwoording moet plaatsvinden onder het hoofdthema sport, bewegen en cultuur. Deze kosten vallen onder programma 8. Daarom moet een budgetneutrale wijziging plaatsvinden van programma 9 naar programma 8.

8	5.1 Sportbeleid en activering	Baten	688
8	5.1 Sportbeleid en activering	Lasten	-196
9	7.1 Volksgezondheid	Baten	-688
9	7.1 Volksgezondheid	Lasten	196

Budgettaire neutrale wijziging verzekeringsgelden 2024

De begrotingspost "brand- en opstal" voor gebouwen dient te worden geherstructureerd. Dit leidt tot een budgettaire neutrale wijziging, die effect heeft op diverse programma's.

1	0.2 Burgerzaken	Lasten	0
3	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Lasten	0
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	21
7	2.2 Parkeren	Lasten	1
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-26
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-1
10	0.4 Overhead	Lasten	5

CAO stijging lonen

Werkgevers en vakbonden hebben een onderhandelingsresultaat over de nieuwe cao's voor de gemeentelijke sector afgesloten. De looptijd van de CAO is 15 maanden en loopt van 01-01-2024 tot en met 31-03-2025. In deze CAO is een loonafpraak gemaakt met een stijging per 01-01-2024 van 4,75% en een stijging per 01-10-2024 van 1,25%. De CAO-stijging wordt gedekt door de stelpost lonen

1	0.1 Bestuur	Lasten	-296
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	-214
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-60
5	8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	Lasten	-602
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-419
7	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Lasten	-196
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-240
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Lasten	-230

10	0.4 Overhead	Lasten	2.257
Dekking inzet Elke Regio Telt			
In 2023 ontwikkelden we op basis van het coalitieakkoord een aantal meerjarige doelen en in 2024 brengen deze verder in concrete uitvoering. Hiervoor is bij de begroting werkbudget voor de jaren 2023 en 2024 á € 50.000 beschikbaar gesteld.			
1	0.1 Bestuur	Lasten	-50
10	0.4 Overhead	Lasten	50
DVO Menso - Menssupport			
Bedrag staat ten onrechte in programma 6 en moet naar programma 9.			
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	500
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	-500
Energie en verduurzaming			
Restant middelen Energie en verduurzaming (Noodfonds) 2023 ten behoeve van 2024.			
6	6.3 Inkomensregelingen	Baten	547
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-547
Energietoeslag 2024			
Ophalen restant energietoeslag vanuit de reserve.			
6	6.3 Inkomensregelingen	Baten	2.732
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	-2.732
Expertise bij complexe vraagstukken			
Om meer op regiebasis te kunnen werken en door de steeds veranderende ICT omgeving (o.a. door wet- en regelgeving) is meer externe expertise benodigd. Hiervoor zoeken wij een vertrouwde kennispartner op meerdere aandachtsgebieden. Door het jarenlang niet bijstellen van de begrote inkomsten vanuit externe dienstverlening, is een overschot op inkomsten ontstaan. Een gedeelte van dit overschot dient ter dekking van de kosten voor inhuur expertise, waar de afgelopen jaren structureel een tekort op was.			
10	0.4 Overhead	Baten	200
10	0.4 Overhead	Lasten	-200
Extra capaciteit BOA's (taakmutatie)			
Het Rijk heeft structureel extra geld vrijgemaakt in het gemeentefonds voor Boa capaciteit om zo de handhaving in de openbare ruimte, door de toegenomen taken, te versterken. Via Berap en Kadernota wordt dit geld meerjarig opgehaald en toegevoegd aan de begroting van het team.			
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-48
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	48
Extra capaciteit inzake Regisseur Openbare Ruimte			
Instellen van de functie van een Regisseur Openbare Ruimte inzake het begeleiden, implementeren en bewaken van de Integrale Beheerplanning.			
1	0.1 Bestuur	Baten	80
1	0.1 Bestuur	Lasten	-80
Formatiewijziging			
Formatiewijziging door fte's structureel op te gaan nemen in de personeelsbegroting met als dekking de verhoogde inkomsten.			
10	0.4 Overhead	Baten	378
10	0.4 Overhead	Lasten	-378
Gymlokalen Catamaran en Thrianta			

Vanaf 2022 zijn de gymzalen Catamaran en Thrianta juridisch in handen van stichting OOE. Het zijn scholen voor speciaal onderwijs met recht op eigen gymzalen bekostigd vanuit onderwijshuisvesting. De begrote kosten voor deze gymzalen worden via een budgetneutrale wijziging overgedragen naar programma 8: gymzalen.

4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	41
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-41

Herinrichting reserves vanaf 2024

Meerjarige wijziging voor de herinrichting reserves. Het gaat om een budgettair neutrale wijziging binnen taakvelden om het werken met reserves makkelijker en overzichtelijker te maken.

1	0.2 Burgerzaken	Lasten	0
2	3.4 Economische promotie	Baten	-20
4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	0
5	7.4 Milieubeheer	Baten	300
5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	645
8	5.1 Sportbeleid en activering	Baten	49
9	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Baten	-29
10	0.7 Algemene uitkering	Baten	-300
10	0.8 Overige baten en lasten	Lasten	-645

Herverdeling loonsom

Herverdeling Loonsom 3 tema binnen Sociaal Domein in verband met herijking van taken.

4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	42
6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	359
9	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Lasten	-401

Kapitaallasten Jaarprogramma VHO-IHP PO-VO 2023

De Kapitaallasten van het Jaarprogramma VHO-IHP PO-VO 2023 zijn begroot onder meldingsgericht onderhoud, maar deze horen bij de kredieten in programma 4.

4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	-184
7	2.1 Verkeer en vervoer	Lasten	184

Kapitaallasten VSO de Altas Gymzaal

De Kapitaallasten voor VSO de Altas Gymzaal worden gedekt vanuit Leerlingenvervoer Sport. Echter zijn deze ten laste gebracht van Leerlingenvervoer scholen/algemeen. Dit is een budgettair neutrale wijziging.

4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-72
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	72

Kinderopvang (taakmutatie)

Voor de intensivering in het toezicht ontvangen gemeenten extra geld in het gemeentefonds. Via Berap en Kadernota wordt dit geld meerjarig opgehaald en toegevoegd aan de begroting van het team.

5	8.3 Wonen en bouwen	Lasten	-54
10	0.7 Algemene uitkering	Lasten	54

Maatschappelijke initiatieven

In de kadernota 2024 is nieuw beleid aangevraagd voor Maatschappelijke initiatieven. Deze is begroot in het Sam-beleid. Echter is dit een beleidsbudget van ABS.

6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	100
9	6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	Lasten	-100

Parkeervergunningen P-Noord

De maandelijkse bijdrage welke medewerkers voor de parkeervergunningen doen zijn te laag geraamd. Hier tegenover staan de kosten welke wij als gemeente hebben om voor onze medewerkers en parkeervergunning op jaarbasis te verstrekken. Ook deze zijn te laag geraamd.

10	0.4 Overhead	Baten	60
10	0.4 Overhead	Lasten	-60

Projectleider Drentse aanpak ondermijning

Vanuit het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum is voor 2024 € 175.000 beschikbaar gesteld om een projectleider in te huren voor de Drentse aanpak ondermijning.

3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Baten	175
3	1.2 Openbare orde en veiligheid	Lasten	-175

Schuldhelp voor ondernemers

In de DVO van Menso is vastgelegd dat zij de diensten voor schuldhelp voor ondernemers gaan uitvoeren. Hiervoor is vanuit het budget van Schuldhelpverlening een bedrag van €200.000 beschikbaar gesteld.

6	6.3 Inkomensregelingen	Lasten	200
9	6.5 Arbeidsparticipatie	Lasten	-200

Specifieke uitkering Integraal Zorg Akkoord

De specifieke uitkering Integraal Zorg Akkoord is vastgesteld voor 2024 tot en met 2026. De inkomsten en uitgaven worden gelijk aan elkaar geraamd.

9	7.1 Volksgezondheid	Baten	4.210
9	7.1 Volksgezondheid	Lasten	-4.210

Specifieke uitkering onderwijs achterstanden beleid

De specifieke uitkering voor het onderwijs achterstanden beleid is verhoogd in 2024.

4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Baten	551
4	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	Lasten	-551

Spuk Sport

Sinds 1 januari 2019 kunnen gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die hen in rekening wordt gebracht voor investeringen in sport niet meer in aftrek brengen. Om de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen te stimuleren, kunnen gemeenten sinds die datum gebruikmaken van de regeling Specifieke uitkering stimulering sport.

In 2024 is duidelijk geworden dat deze regeling blijft bestaan en daarom willen we dit als een budgetneutrale regeling opnemen in de begroting.

8	5.2 Sportaccommodaties	Baten	700
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-700

Verdeling Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid gelden

Nieuwe begrotingsopzet van de CDOKE gelden (Capaciteit Decentrale Overheden Klimaat- en Energiebeleid)

2	3.1 Economische ontwikkeling	Baten	-320
2	3.1 Economische ontwikkeling	Lasten	200
5	7.4 Milieubeheer	Baten	285
5	8.1 Ruimtelijke Ordening	Lasten	-165

Verdeling onderhoudskosten over programma

Herverdeling van onderhoudskosten (resultaat neutraal).

5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	295
8	5.2 Sportaccommodaties	Lasten	-150
10	0.4 Overhead	Lasten	-145

Verzekeringskosten gebouwen

De verzekeringskosten van gebouwen zijn verspreid tussen onder andere BOS en VGZ. Hierin is een verschuiving van kosten ontstaan in de loop van de jaren.

4	4.2 Onderwijshuisvesting	Lasten	112
5	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	Lasten	-112

Bijlage 2: Ontwikkelingen per categorie

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2024
Primitieve begroting	2.442
Wijzigingen t/m februari 2024	-1.508
Startbegroting Bestuursrapportage 2024-I	934
Autonome ontwikkelingen	-6.837
Gemeentefonds	1.063
Kapitaallasten	1.461
Mutaties kleiner dan € 70.000 (bestaand beleid)	-361
Mutaties Bestuursrapportage 2024-I	-4.674
Totaal	-3.741

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	2024
Autonome ontwikkelingen	-6.837
1 Vaststellen Regeling rechtspositie burgemeester en wethouders gemeente Emmen 2024	-29
1 Herinrichting egalisatiereserve verkiezingen	-78
1 Strategische positionering Citymarketing	-70
1 Inzet Elke Regio Telt	-55
1 Geldigheidsduur reisdocumenten	93
2 Ontwikkelperspectief Campus Emmen	-100
2 Integrale visie spoor Emmen	-100
2 Integrale gebiedsvisie Weerdingerstraat en omgeving (van Hondsrugweg tot en met Wolfsbergenweg inclusief stationsgebied)	-150
2 Integrale Ontwikkelvisie Emmen in relatie tot NederSaksenLijn	0
2 Founded in the North	-50
3 Gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Drenthe	-136
3 Leasekosten auto's BOA's	-100
4 Resultaatbestemming 2023 Het Jonge Kind	0
4 Specifieke uitkering educatie	15
4 Aframen kosten leerlingenvervoer	150
5 Nadeel inhuur derden team VLO	-200
5 Asbestverwijdering Emmer-Compascuum	-120
5 Opruimingsactie Klazienaveen	-150
5 Resultaatbestemming Wet goed verhuurderschap	0
5 Resultaatbestemming Funderingsonderzoek Bodemdaling 2023	0
5 afkoopregeling onderhoudscontract	-100
5 sloopkosten diverse objecten	-565

5	Uitbreiding formatie team Vastgoed en Grondzaken	-160
5	Gebiedsfonds energiepark Pottendijk	-227
5	Verlagen voorziening dubieuze debiteuren belastingen	150
5	Structurele correcties minicontainers	0
5	Elektriciteit Rensenpark	-70
5	Resultaatsbestemming afval	0
5	Evenementenbeleid	-100
5	Verlaging rente omslagpercentage	-427
5	Begrotingswijziging RUD	-393
5	Bijstellen begroting energiekosten vastgoed in eigen beheer	-108
5	Bijstellen begroting gemeentelijke belasting vastgoed in eigen beheer	-538
5	Bijramen waterschapslasten en structureren per object	-26
6	Perspectief BUIG 2024 meerjarig	308
7	Herstel sloten, duiker, oevers en onderhoudsmaatregelen verhogen	-500
7	Hogere opbrengst parkeren	600
7	Hogere beheerskosten parkeervoorzieningen	-300
7	Extra capaciteit werkvoorbereiding en toezicht op integrale beheer uitvoering.	-75
8	Exploitatie overdekte Zwembaden	-185
8	Herstelactie subsidie Sporthal Emmercompasuum	-124
8	Resultaatbestemming CBK 2023	0
8	Verhuizing/inrichting CBK	0
8	Wateroverlast sportparken	-150
8	Leasecontracten voertuigen	-75
8	Huur en lediging Afvalcontainers	-70
8	Extra krediet ledverlichting sportparken	-5
8	Extra krediet ledverlichting sportparken	5
9	Regierol toegankelijkheid	-60
9	Resultaatbestemming 2023 Gebiedsbudgetten	0
9	Resultaatbestemming 2023 Integrated Care	0
9	Haalbaarheidsonderzoek wijkcentrum Emmerhout en Rietlanden	-49
9	Hulpmiddelen Medipoint	-857
9	Aframen eigen bijdrage CAK (Wmo)	-225
9	Gemeentelijke bijdrage Publiek Vervoer Drenthe	-34
9	Deelnemersbijdrage en jaarrekeningresultaat 2023 GGD	192
9	Oekraïne 2024	0
9	Deelnemersbijdrage EMCO	-215
9	MO/VO	-410
9	Formatie contractbeheer Medipoint	-52

9	Actualiseren budget Jeugdhulp 2024 meerjarig	-1.885
9	Stijging landelijke tarieven Gecertificeerde Instellingen	-1.000
9	Resultaatbestemming 2023 EMCO	0
9	Aframen kosten Beschermd Wonen	1.000
9	Jeugdhulpregio Drenthe	-150
9	Persoonsgebonden budget Jeugd	-100
9	CAO stijging Sedna	-164
10	Juridische meerkosten 2024	-120
10	Schoonmaak en interieurvoorziening	-85
10	Lagere dividenduitkeringen	-107
10	Effect CAO stijging stelpost loonstijging	-595
10	Vrijval centrale stelposten	2.780
10	Rente geldleningen	1.000
10	MO/VO	48
10	Gebiedsfonds energiepark Pottendijk	212
10	Applicatiemanagement	-400
10	Kantoorsoftwarekosten	-600
10	Rechtmatigheidscontrole inkoop	-40
10	Personeel derden team AUT	-330
10	Inhuur derden bezwaar en beroep	-100
10	Verlagen voorziening dubieuze debiteuren belastingen	150
10	Stijging landelijke tarieven Gecertificeerde Instellingen	240
10	Strategische positionering Citymarketing	70
10	Geldigheidsduur reisdocumenten	-50
10	Overschrijding verzuim en reïntegratie	-82
10	Digitalisering HRM	-113
10	Overschrijding diensten van derden	-80
10	Inhuur derden in verband met programma informatiebeveiliging	-115
10	Voordeel Flexcentrum	100
10	Revitalisering bestuurslaag	-400
Gemeentefonds		1.063
10	Aanpassing basisgegevens gemeentefonds	413
10	Lager accres op basis van CEP 2024	-740
10	Extra ruimte onder plafond BTW-compensatiefonds	1.390
Kapitaallasten		1.461
5	vrijval kapitaallasten	95
10	Stelpost onderuitputting kapitaallasten in de investeringsplanning	1.366
Mutaties kleiner dan € 70.000 (bestaand beleid)		-361

1	Niet ingevulde taakstelling invulling vacature datamuteren	-49
3	Junior BOA academie	-60
4	Subsidies zonnepanelen	-12
5	Leasekosten voertuigen	-18
5	Aanpassen inkomsten huurwoonwagens	-51
5	Bijstelling dekking loonsom	-40
5	Inventarisatie begraafplaatsen	-22
5	Paasvurenbeleid	-25
8	Vervangen toegangsweg sportpark Drenthina	-7
8	Subsidies zonnepanelen	-40
10	Vakliteratuur en tijdschriften	-35
10	Subsidies zonnepanelen	-3

Bijlage 3: Aansluiting primitieve begroting - begroting na wijziging

Onderstaand overzicht geeft inzicht over de actuele begroting 2024. Alle collegebesluiten en raadsbesluiten die financiële consequenties hebben gehad voor de begroting 2024 hebben wij hiermee inzichtelijk gemaakt.

<i>(bedragen x € 1.000)</i>		<i>Nummer</i>	<i>Bedrag begroot</i>	<i>Bedrag begroot</i>	<i>Bedrag begroot</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>	<i>Saldo</i>	<i>Saldo na</i>
<i>Omschrijving</i>		<i>besluit</i>	<i>uitgaven</i>	<i>inkomsten</i>	<i>saldo</i>	<i>reserves</i>	<i>reserves</i>	<i>reservemutaties</i>	<i>reservemutatie</i>
Primitieve begroting									
Primitieve begroting			476.006	484277	8.272	11.189	5.359	-5.830	2.442
Totaal Primitieve begroting			476.006	484.277	8.272	11.189	5.359	-5.830	2.442
Raadsbesluiten									
2023		Sepcr23	6.428	6.466	38	0	0	0	38
2023		Decir23	0	-1.546	-1.546	0	0	0	-1.546
Totaal Raadsbesluiten			6.428	4.920	-1.508	0	0	0	-1.508
Collegebesluiten									
Camperplaatsen P-Noord		104101	-3	-3	0	0	0	0	0
Inzet voorportaal huisartsenzorg Oekraïense ontheemden		16605	200	0	-200	0	200	200	0
Nieuw GRP 2024-2028		180163	545	545	0	0	0	0	0
Bijdrage CuRe Technology BV		215554	365	0	-365	0	365	365	0
Aankoop kantoorpand Boermarkeweg		89500	487	487	0	0	0	0	0
Overeenkomst Bloemenhuis Zwart		328120	40	40	0	0	0	0	0
Overeenkomst Schoorstraat 4 Klazienaveen		327221	117	100	-17	0	17	17	0
Subsidieverlening Facet 2024		358943	115	115	0	0	0	0	0
Jaarplan bodem 2024		367617	269	444	175	0	-175	-175	0
Partnership Agreement project GRITH		19440	304	304	0	0	0	0	0
Totaal Collegebesluiten			2.439	2.032	-407	0	407	407	0
CMT-besluiten									
BMR CMT Begroting Talentnetwerk HBO 2024-2025		CMT TN	222	222	0	0	0	0	0
BMR CMT Dekking personele budgetten		CMT PB	215	0	-215	0	215	215	0
Totaal CMT-besluiten			437	222	-215	0	215	215	0
Administratieve besluiten									
MPR Wijziging begroting ZWM			184	184	0	0	0	0	0
Totaal Administratieve besluiten			184	184	0	0	0	0	0
Totaal			485.494	491.635	6.142	11.189	5.981	-5.208	934